

Europejski Fundusz Społeczny

Człowiek - najlepsza inwestycja

MINISTERSTWO ROZWOJU REGIONALNEGO
MARZEC / CZERWIEC 2007 • NR 6

Słowo wstępu

Szanowni Państwo,

Europejski Fundusz Społeczny istnieje już ponad 50 lat. Polska wykorzystuje środki EFS od momentu przystąpienia do Unii w 2004 r. Spośród 8 tysięcy projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego zakończonych zostało ok. 4,5 tysiąca. Ze wsparcia skorzystało już ponad milion sto tysięcy Polaków, głównie osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale również pracowników podwyższających swoje kwalifikacje. Rocznicą była okazją do świętowania podczas konferencji „Europejski Fundusz Społeczny - 50 lat inwestycji w kapitał ludzki”, podczas której Minister Rozwoju Regionalnego wręczyła statuetki 60 projektodawcom wyróżnionym tytułem „Najlepsza inwestycja w człowieka 2007”.

Rocznice skłaniają również do refleksji nad przyszłością. Przed nami nowa perspektywa budżetowa i realizacja projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, którego zapisy zostały już ustalone z Komisją Europejską i w nadchodzących miesiącach rozpoczną się pierwsze konkursy. Zachęcam do śledzenia informacji na stronie: www.efs.gov.pl

Paweł Chorąży
Dyrektor Departamentu Zarządzania EFS
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Drodzy Czytelnicy,

Pomimo wakacji oddajemy w Wasze ręce kolejny numer Biuletynu Informacyjnego Europejskiego Funduszu Społecznego, którego tematem przewodnim jest jego jubileusz. Piszemy o tym jak powstawał, jak się rozwijał i co go czeka w nadchodzących latach. Aktualności poświęcone zostały zakończonym negocjacjom największego programu operacyjnego współfinansowanego z EFS w historii Unii Europejskiej. Piszemy o konkursie i gali „Dobre praktyki EFS”.

Europejski Fundusz Społeczny ma za sobą wiele sukcesów, ale jest też narzędziem dzięki któremu Europie uda się sprostać wielu wyzwaniom - mówi w wywiadzie Nikolaus van der Pas - Dyrektor Generalny ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Równych Szans w Komisji Europejskiej.

Jak zawsze przedstawiamy jedną instytucję wdrażającą SPO RZL, prezentujemy dobre praktyki oraz najnowsze statystyki i coś śmiesznego na deser.

Życząc miłej lektury w dalszym ciągu zapraszam do współpracy.

Daniel Prędkopowicz
Redaktor Naczelny
Departament Zarządzania EFS
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

W numerze

marzec / czerwiec 2007

AKTUALNOŚCI

- 4 Kalendarium
- 6 Negocjacje PO KL - zakończone
- 8 Wyniki konkursu dla Beneficjentów
- 10 Konferencja 50 lat EFS w Polsce

TEMAT NUMERU

- 12 Pięć dziesięcioleci Europejskiego Funduszu Społecznego

WYWIAD

- 15 Nikolaus van der Pas, Komisja Europejska

DOBRE PRAKTYKI

- 17 Profesjonalna mama
- 20 Jestem u siebie szefem

INSTYTUCJA WDRAŻAJĄCA

- 22 Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

KRONIKA EFS

- 24 Przegląd wydarzeń
marzec - czerwiec 2007

EFS w Europie

- 28 Europejski Rok Równych Szans dla Wszystkich

STATYSTYKA

- 31 Informacje finansowe o projektach
w ramach SPO RZL - czerwiec 2007
- 31 Na deser

BIULETYN
INFORMACYJNY

WYDAWCA:

Departament Zarządzania
Europejskim Funduszem
Społecznym
Ministerstwo Rozwoju
Regionalnego

ul. Wspólna 2/4,
00-926 Warszawa
tel.: (+48 22) 501 50 04
fax.: (+48 22) 501 50 31
zarzadzanieEFS@mrr.gov.pl

INFOLINIA:

0 801 EFS 801
0 801 337 801
*połączenie płatne jak
za rozmowę lokalną*

www.efs.gov.pl

REDAKTOR NACZELNY:

Daniel Prędkopowicz

REDAKCJA:

**Jacek Ostrowski,
Gabriela Szuberska,
Marcin Kraszewski,
Sylvia Kowalczyk**

SKŁAD GRAFICZNY:

Mariusz Marciniak
emm.projects@gmail.com

DRUK:

Migut Media

© Wydawca
Warszawa 2007
Reprodukcja dozwolona
za podaniem źródła

Publikacja
współfinansowana
ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego
Funduszu Rozwoju Regionalnego

Redakcja nie zwraca materiałów
niezamówionych.
Zastrzegamy sobie prawo
skracania i adiustacji tekstów
oraz zmiany ich tytułów

Kalendarium

28 sierpnia 2007

Spotkanie informacyjne: Europejski Fundusz Społeczny w latach 2007 – 2013. Działania w obszarze rynku pracy.

Organizator: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

lipiec / sierpień 2007

Spotkania w ramach grup roboczych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Trwają przygotowania do uruchomienia PO KL. Przedstawiciele Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczących spotykają się będą zgodnie z następującym harmonogramem: Grupa Sterująca Ewaluacją (9 lipca), Grupa robocza ds. pomocy technicznej (17 lipca), Grupa robocza ds. audytu zgodności i ds. finansowych (8 sierpnia), Grupa robocza ds. zatrudnienia (9 sierpnia), Grupa robocza ds. systemów informatycznych (10 sierpnia), Grupa robocza ds. administracji i partnerstwa (13 sierpnia), Informacyjna Grupa Robocza (20 sierpnia), Grupa robocza ds. integracji społecznej (23 sierpnia), Grupa robocza ds. adaptacyjności (24 sierpnia), Grupa robocza ds. edukacji (21-22 sierpnia). Organizator: Departament Zarządzania EFS, MRR. Miejsce: Warszawa

lipiec / sierpień 2007

Podpisywanie porozumień pomiędzy Instytucją Pośredniczącą a Instytucją Pośredniczącą II stopnia

Kolejnym etapem po podpisaniu porozumień między Instytucją Zarządzającą a Pośredniczącymi jest ustalenie zasad współpracy i podpisanie porozumień między Instytucjami Pośredniczącymi a Instytucjami Pośredniczącymi II

stopnia (IP2), czyli instytucjami wdrażającymi. Planuje się, że nastąpi to do połowy sierpnia br., a poprzedzone zostanie ustaleniem wspólnie z IZ zakresu zadań, które otrzymają regiony, przekazaniem do IZ informacji o zakresie delegowanych zadań do IP2 wskazanych w programie operacyjnym i ich zatwierdzeniem przez IZ.

lipiec 2007

Zmiana adresu Departamentu Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym

18 lipca nastąpiła zmiana siedziby Departamentu Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Obecnie departament mieści się na 36 piętrze biurowca przy ul. Chałubińskiego 8 w Warszawie. UWAGA: Korespondencję prosimy kierować jednak na adres siedziby głównej MRR: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym, ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa. Równocześnie zmianie uległy wszystkie numery telefonów pracowników Departamentu. Nowe numery do sekretariatu: tel. (22) 501 50 04 lub 501 50 01, fax. (22) 501 50 31. Adresy poczty elektronicznej oraz numer infolinii (0-801 337 801) pozostają bez zmian.

31 lipca 2007

Pierwsze posiedzenie Pre-Komitetu Monitorującego PO KL

Pierwsze posiedzenie Pre-Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki planowane jest na 31 lipca br. i zwołane będzie w celu m.in. przyjęcia regulaminu Pre-Komitetu Monitorującego PO KL, przyjęcia uchwał w sprawie

powołania poszczególnych Podkomitetów Monitorujących PO KL oraz zaopiniowania ogólnych kryteriów wyboru projektów. Komitet Monitorujący PO KL zostanie powołany po zatwierdzeniu przez Komisję Europejską Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, prawdopodobnie we wrześniu br., a pierwsze posiedzenie Komitetu Monitorującego PO KL planowane jest na październik 2007 r.

30 czerwca 2007

Niezlomni - nowy projekt telewizyjny promujący EFS

Telewizyjna Trójka (TVP 3) rozpoczęła emisję cyklu pt. „Niezlomni!”. W każdym z 10-minutowych reportaży ukazane zostaną trudne ludzkie losy, na które pozytywny wpływ mają projekty współfinansowane przez Europejski Fundusz Społeczny. Każdy odcinek cyklu opowiada inną, przejmującą historię ludzkiego życia skonstruowaną według zasady: upadek, wykluczenie, podjęcie walki, zwycięstwo. Bohaterem i narratorem każdego odcinka jest człowiek, który chce podzielić się z widzami opowieścią o swoim losie. Emisja w TVP 3 w każdą sobotę o godz. 11.00. szczegóły na www.niezlomni.pl

29 czerwca 2007

Nowa strona Komisji Europejskiej poświęcona Europejskiemu Funduszowi Społecznemu.

29 czerwca br. Komisja Europejska uruchomiła nową stronę internetową poświęconą Europejskiemu Funduszowi Społecznemu. Wydarzenie to związane jest z 50 rocznicą powstania EFS oraz rozpoczynającą się nową perspektywą finansową funduszy strukturalnych.

Nowa strona dostępna jest w 23 językach, w tym w języku polskim. Zawiera interaktywną mapkę Unii Europejskiej, która odsyła do informacji o wsparciu EFS na rynkach pracy poszczególnych państw członkowskich oraz możliwościach udziału w projektach współfinansowanych przez fundusz. Adres nowej strony Komisji Europejskiej poświęconej EFS to: ec.europa.eu/esf.

25 czerwca 2007

Przystanek Praca w TVP 2

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego kontynuuje produkcję i emisję programu telewizyjnego pt. „Przystanek Praca”. Jest to audycja o rynku pracy, która ma zachęcać do działania. Jej celem jest wskazywanie dróg do znalezienia pracy oraz sposobów, za pomocą których można osiągnąć zawodowy sukces. Główny nacisk w każdym odcinku kładziony jest na promocję projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Emisja w TVP 2 w każdy poniedziałek o godz. 7.30.

22 czerwca 2007

Podpisanie porozumień w sprawie realizacji komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

22 czerwca w siedzibie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego zostały podpisane porozumienia dotyczące komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013 pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego, pełniącym funkcję Instytucji Zarządzającej oraz samorządami województw, którym powierzone zostały zadania Instytucji Pośredniczących (IP).

Podpisanie porozumień to ważny krok w przygotowaniu systemu wdrażania Programu. Umowy precyzyjnie określą podział obowiązków między IZ i IP. Pozwoli to na zintensyfikowanie dalszych prac nad systemem wdrażania programu. Na podstawie zawartych porozumień oraz zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Instytucja Zarządzająca przekaze Instytucjom Pośredniczącym realizację zadań w zakresie wdrażania komponentu regionalnego PO Kapitał Ludzki, obejmującego 4 osie priorytetowe (od VI do IX): Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.

11 czerwca 2007

Koniec negocjacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

11 czerwca br. w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego odbyło się ostatnie spotkanie negocjacyjne Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Rozmowy między stroną polską a przedstawicielami Komisji Europejskiej trwały od 21 marca br. Ostateczny kształt programu udało się ustalić w trakcie trzech rund negocjacyjnych. Kapitał Ludzki jest pierwszym programem operacyjnym na lata 2007 – 2015, którego negocjacje zostały zakończone. Za duży sukces negocjacyjny należy uznać fakt, że zakres zmian w Programie jest stosunkowo niewielki, a modyfikacje mają głównie charakter techniczny. W momencie zakończenia oficjalnych negocjacji rozpoczyna się proces opracowywania ostatecznej wersji Programu oraz

następuje jego oficjalne przekazanie do Komisji Europejskiej za pośrednictwem systemu informatycznego. Szczegóły dotyczące negocjacji str. 6.

czerwiec 2007

Strona internetowa Regionalnych Ośrodków EFS

W czerwcu uruchomiony został portal internetowy poświęcony sieci Regionalnych Ośrodków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wszystkie Regionalne Ośrodki EFS uruchamiają profesjonalne, ujednolicone serwisy internetowe. Przejrzysta nawigacja, logiczna architektura informacji i spójna szata graficzna - to wyróżniki nowych serwisów internetowych przygotowywanych na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Zapraszamy na www.roefs.pl

czerwiec 2007

Kontynuacja regionalnej kampanii informacyjnej pod hasłem „Program Operacyjny Kapitał Ludzki - wspieramy mieszkańców województwa łódzkiego na rynku pracy”

Trwa cykl spotkań informacyjnych w poszczególnych powiatach województwa łódzkiego adresowanych do przedstawicieli samorządów lokalnych, instytucji szkoleniowych, organizacji pozarządowych, samorządów gospodarczych i zawodowych, szkół wyższych oraz innych instytucji chcących realizować projekty na rzecz rozwoju rynku pracy. Celem spotkań jest zapoznanie partnerów rynku pracy z zasadami pozyskiwania środków EFS w ramach Działań wdrażanych przez WUP w Łodzi w latach 2007-2013. Organizator: Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi. ●●●

Negocjacje z Komisją Europejską zakończone!

Zanim Wiceminister Rozwoju Regionalnego Jerzy Kwieciński mógł w dniu 11 czerwca 2006 r. poinformować dziennikarzy, iż osiągnęliśmy porozumienie z Komisją Europejską co do kształtu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, przez blisko pół roku trwały negocjacje, spotkania techniczne i konsultacje zapisów ostatecznej wersji Programu.

Formalnie negocjacje rozpoczęły się po przekazaniu Programu przez Instytucję Zarządzającą do Komisji Europejskiej w dniu 12 grudnia 2006 r. Na początku marca 2007 r. Komisja przedstawiła swój mandat negocjacyjny, zawierający proponowane przez nią zmiany i uzupełnienia w Programie. Był to początek bardzo wytężonej pracy, której celem było jak najszybsze dojście do porozumienia satysfakcjonującego obie strony. W tym czasie odbyły się trzy spotkania negocjacyjne (w marcu i w czerwcu w Warszawie oraz w maju w Brukseli). Obok przedstawicieli Komisji Europejskiej i Instytucji Zarządzającej, uczestniczyli w nich przedstawiciele Instytucji Pośredniczących PO KL, w tym administracji samorządowej i rządowej. Czas pomiędzy spotkaniami negocjacyjnymi wypełniony był spotkaniami technicznymi, dotyczącymi zarówno obszarów tematycznych wsparcia, jak i kwestii wskaźników oraz systemu wdrażania. Program negocjacji uzupełniały konsultacje międzyresortowe oraz spotkania z udziałem strony rządowej, partnerów społecznych i organizacji pozarządowych. Ważnym elementem procesu negocjacji było spotkanie minister Gęsickiej z dyrektorem generalnym Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Równych Szans Komisji Europejskiej Nikolausem Van Der Pasem, podczas którego ostatecznie ustalono układ priorytetów w PO KL. Zakończenie negocjacji Programu to wielki sukces obu stron. *To pierwszy program operacyjny spośród przygotowanych przez Polskę na lata 2007-2013. Warto pamiętać też, że jest to największy program wspierany przez EFS ze wszystkich programów przedłożonych przez 27 państw członkowskich, obejmujący wiele różnorodnych obszarów wsparcia, od dobrego rządzenia po ochronę zdrowia. Co więcej, Program, na którego realizację przewidziano 11,4 mld euro, w tym ponad 9,7 mld euro ze środków EFS, jest największym programem finansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego w historii Unii Europejskiej.*

Zmiany, zmiany ...

W wyniku negocjacji zmienił się kształt Programu. Po pierwsze, zakres wsparcia związany z ochroną zdrowia pracowników, wcześniej umieszczony w oddzielnym Priorytecie PROFILAKTYKA, PROMOCJA I POPRAWA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM przeniesiono, wraz z całą alokacją, do Priorytetu II ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH I POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO PRZEDSIĘBIORSTW ORAZ POPRAWA STANU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH. Po drugie, w ramach komponentu regionalnego rozdzielono na dwa oddzielne priorytety obszary zatrudnienia oraz integracji społecznej, tworząc Priorytet VI RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH i VII PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ. Dla lepszej efektywności działań na rzecz podnoszenia jakości edukacji podejmowanych na oraz

wyrównywania szans w oświacie na szczeblu regionalnym, działania związane z programami rozwojowymi szkół przeniesiono z Priorytetu III WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY do Priorytetu IX ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH, wraz z alokacją w wysokości 450 mln EUR (w tym 382,5 mln EUR z EFS). Dotychczasową alokację oraz zakres wsparcia związany z inicjatywami lokalnymi mieszkańców obszarów wiejskich, zaplanowanymi wcześniej w ramach komponentu regionalnego w oddzielnym Priorytecie rozdzielono pomiędzy Priorytety VI RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH, VII PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ oraz IX REGIONALNE KADRY GOSPODARKI. Koordynacji wdrażania Priorytetu V PO KL DOBRE RZĄDZENIE, z uwagi na jego horyzontalny charakter, podjęła się Instytucja Zarządzająca - Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Co dalej z PO KL?

Mimo zakończenia negocjacji i osiągnięcia porozumienia na szczeblu politycznym pomiędzy Polską a Komisją Europejską, trwają dalsze prace nad programem. Z jednej strony, konieczne jest „doszlifowanie” treści Programu, a także ostateczne uzgodnienie wskaźników i systemu wdrażania, z drugiej - Departament Zarządzania EFS pracuje nad przygotowaniem szczegółowego opisu priorytetów i innych dokumentów dotyczących procedur wdrażania. Program został przesłany do Komisji Europejskiej pod koniec czerwca. Oczekujemy, że we wrześniu uzyska on ostateczną akceptację Brukseli. Pozwoli to na uruchomienie już na jesieni procedur konkursowych oraz na podpisanie pierwszych umów pod koniec roku. Przed nami kolejne lata wdrażania Programu. Dzięki jego realizacji szkoleniami zostanie objętych ok. 610.000 pracowników przedsiębiorstw oraz 24.000 pielęgniarek i położnych, a także 1.200 lekarzy deficytowych specjalności (onkologia, kardiologia i medycyna pracy), wsparcie otrzyma ok. 950.000 osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym: 250.000 osób do 24. roku życia oraz 150.000 osób w wieku 50-64 lata, a środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzyma ok. 100.000 osób, dzięki czemu powstanie ok. 110.000 nowych miejsc pracy. Te działania pozwolą w perspektywie lat 2007-2013 na zwiększenie do poziomu 60% (z 54,5% w 2006 r.) wskaźnika zatrudnienia osób w wieku produkcyjnym oraz zmniejszenie do 14% (z 21% w 2005 r.) wskaźnika zagrożenia ubóstwem. ●●●

Marcin Komosa

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

e-mail: Marcin.Komosa@mrr.gov.pl

„Kapitał Ludzki to pierwszy program operacyjny spośród przygotowanych przez Polskę na lata 2007-2013. Jest to największy program wspierany przez EFS ze wszystkich przedłożonych przez 27 państw członkowskich w obecnej perspektywie oraz historii Unii Europejskiej.”

Konkurs „Dobre praktyki EFS” zakończony!

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) ma już 50 lat. Powstał w 1957 roku jako pierwszy fundusz strukturalny Wspólnot Europejskich i od tego czasu pomaga pracownikom oraz osobom poszukującym pracy w nabywaniu przez nich potrzebnych umiejętności. W Polsce już ponad milion osób skorzystało ze wsparcia EFS.

Rok 2007 ma w naszym kraju charakter szczególny, ponieważ ku końcowi zbliża się realizacja współfinansowanych z EFS: Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006, Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 oraz Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006, a jednocześnie rozpoczyna się wdrażanie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, który przez wiele lat będzie istotnym elementem kształtowania polityki zatrudnienia, spójności społecznej i równości szans. Taki przełomowy okres skłania do refleksji nad tym, czego udało się dokonać, a także sprzyja określeniu wyzwań, przed którymi staniemy w przyszłości. Jednym z elementów tej refleksji stał się konkurs „Dobre praktyki EFS” ogłoszony przez Ministra Rozwoju Regionalnego dla beneficjentów realizujących projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach trzech wymienionych programów. Jego celem było propagowanie dotychczasowych sukcesów wdrażania EFS w Polsce poprzez pokazanie, w jaki sposób środki z Funduszu trafiają do przeciętnego człowieka i zmieniają jego życie. Ogłaszając konkurs, a następnie prezentując jego wyniki, Minister Rozwoju Regionalnego pragnie przyczynić się do popularyzacji wiedzy na temat możliwości uzyskania wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego, a także zachęcić potencjalnych bene-

ficjentów do sięgania po środki EFS i realizowania projektów z dziedziny rozwoju zasobów ludzkich.

Wszyscy beneficjenci, którzy wzięli udział w konkursie, nadesłali opisy realizowanych projektów ze zdjęciami, filmami, prezentacjami oraz innymi wypracowanymi materiałami. Zgłoszono trzydzieści dwa projekty, z których trzydzieści sześć przeszło pozytywnie weryfikację formalną. W ramach oceny merytorycznej niezależne jury wybrało sześćdziesiąt najlepszych, które uzyskały prawo posługiwania się tytułem „Najlepsza inwestycja w człowieka”. Dodatkowo, pięć najwyższej ocenionych projektów, zostanie uhonorowanych nagrodami w postaci wyjazdów studyjnych dwóch reprezentantów każdego z tych projektów do jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej. Na ocenę merytoryczną złożyły się: opinia właściwej Instytucji Wdrażającej, dotycząca stopnia realizacji wskaźników oraz przebiegu współpracy z beneficjentem, a także ocena istoty projektów i jakości nadesłanych materiałów dokonana przez niezależne jury. Podczas oceny preferowane były ciekawe, napisane „przyjaznym” językiem teksty, które pokazywały, w jaki sposób udział w projekcie odmienił życie osób w nim uczestniczących. O atrakcyjności zgłoszonych opisów projektów decydowały również zdjęcia, filmy, prezentacje i inne materiały ukazujące istotę pro-

„Najlepsza inwestycja w człowieka 2007”

któw. Poniżej prezentujemy 60 laureatów konkursu, z wyróżnionymi pięcioma projektami, które uzyskały najwyższą liczbę punktów, w kolejności alfabetycznej (nazwa projektu - projektodawca – program operacyjny):

- Euro – kierowca, Kadry Polskie Sp. z o.o., ZPORR;
- Kultura - Ku lepszemu tworzeniu unijnych racjonalnych aplikacji, Regionalny Ośrodek Kultury w Katowicach, ZPORR;
- Nowa myśl - nowatorskie działania, Działdowska Agencja Rozwoju SA, ZPORR;
- SCENO - Świętokrzyskie Centrum Edukacji na Odległość, Wyższa Szkoła Handlowa im. B. Markowskiego w Kielcach, ZPORR;
- Szkoła Marzeń, Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej, SPO RZL;
- Akademia Innowacyjności, Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o., ZPORR;
- Bliżej Europy. Język angielski i nowe kwalifikacje kobiet, EUROlink Rajmund Sawka, SPO RZL;
- Być Aktywną, Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, SPO RZL;
- Centrum Karier Osób Niepełnosprawnych. Integracja na otwartym rynku pracy, Fundacja Na Rzecz Transportowych Usług Specjalistycznych Dla Niepełnosprawnych, SPO RZL;
- Debiut na rynku pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Sokółce, SPO RZL;
- Dookolenie zawodowe wykonawców usług leśnych, F5 Consulting Sp. z o.o., SPO RZL;
- Dookolenie język, Powiatowy Urząd Pracy w Brzegu, ZPORR;
- Dostosowanie kompetencji zawodowych do wzrostu wymagań rynku pracy, CENTRUM IB Sp. z o.o., ZPORR;
- Edukacja rolników o szansach ich rozwoju, Stowarzyszenie na rzecz rozwoju i integracji środowiska lokalnego „Z edukacją w przyszłość”, ZPORR;
- Jak z laika zrobić pracownika, Gmina Pszczółki, ZPORR;
- Koalicja Łamania Oporów Społecznych KŁOS, Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych, EQUAL;
- Kobieta Jutra, Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego, SPO RZL;
- Kobiety na Śląsku. Zachowanie tradycji w dążeniu do nowoczesności, Śląskie Centrum Równych Szans, SPO RZL;
- Kobiety na zachodniopomorskim rynku pracy, Polska Fundacja Przedsiębiorczości, SPO RZL;
- Kompendium wiedzy przyszłego menadżera służby zdrowia, Akademia Szybkiej Nauki Tadeusz Buzarewicz, ZPORR;
- Kompromis na rynku pracy - innowacyjny model aktywizacji zawodowej kobiet, Stowarzyszenie Doradców Europejskich PlinEU, EQUAL;
- Komputerowi eksperci. Promocja kształcenia ustawicznego w Powiecie Łęczyńskim, Powiat Łęczyński, ZPORR;
- Kultowa młodzież w Kul społeczności. Integracja społeczna i zawodowa młodzieży, Pro-Inwest s.c. A. Dobrowolski, D. Dobrowolska, M. Dobrowolska, Centrum Edukacji i Pomocy Psychologicznej, SPO RZL;
- Mój cel - moja firma, Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Opolskich, ZPORR;
- Od aktywności do kreatywności, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Oddziału Okręgowego w Elblągu, SPO RZL;
- Od kwalifikacji pracownika do konkurencyjności przedsiębiorstwa - doskonalenie umiejętności kadr, Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku, SPO RZL;
- Odziedziczyć Pracę, Rybnickie Centrum Edukacji Zawodowej - Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz Praktycznego, EQUAL;
- Określenie roli Powiatowego Urzędu Pracy jako pośrednika w zatrudnieniu, Powiatowy Urząd Pracy w Malborku, ZPORR;
- Ośrodki przedszkolne - szansa na dobry start, Fundacja Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego, SPO RZL;
- Pejzaż wiejski kobietą malowany - aktywna kobieta na wsi, Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych, SPO RZL;
- Pełnosprawny sukces. Promocja nowej integracji, Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi, SPO RZL;
- Podniesienie kwalifikacji pracujących osób dorosłych w zakresie umiejętności rehabilitacyjnych, Fundacja Pomocy Dzieciom Poszkodowanym w Wypadkach Komunikacyjnych „Wróć”, ZPORR;
- Po pierwsze ludzie - program rozwoju kadr firmy Praktiker, FPL Sp.z.o.o., SPO RZL;
- Poszukiwany Pracownik. Osoba niepełnosprawna - tyska kampania informacyjno-promocyjna, Urząd Miasta Tychy, SPO RZL;
- Potrafisz, Fundacja Fuga Mundi, SPO RZL;
- Powiat nyski - przyjazne miejsce dla przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy w Nysie, ZPORR;
- Profesjonalna mama - program integracji zawodowej matek dzieci niepełnosprawnych, „Dr Notes” Artur Korol, Fundacja Pomocy Dzieciom „Jaś i Małgosia”, SPO RZL;
- Przeciwno bezradności, Powiatowy Urząd Pracy w Giżycku, SPO RZL;
- Przez indywidualne ścieżki zawodowe - powrót osób niepełnosprawnych na rynek pracy, Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych, SPO RZL;
- Przez wolontariat do zatrudnienia, promocja wolontariatu wśród młodzieży zagrożonej bezrobociem, Dolnośląska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy, SPO RZL;
- Reorientacja zawodowa - Twoja szansa, Powiatowy Urząd Pracy w Olecku, ZPORR;
- Reorientacji zawodowa - Twoja szansa, Powiatowy Urząd Pracy w Olecku, ZPORR;
- Rozwijanie umiejętności językowych i informatycznych z elementami e-learningu, Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Nauczycieli w Mielcu, ZPORR;
- Stokrotkowy Dom - Reintegracja prowadzona w CISTOR w Toruniu, Centrum Integracji Społecznej CISTOR, SPO RZL;
- Rozwój edukacji ustawicznej dla potrzeb rynku pracy w woj. świętokrzyskim, Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach, ZPORR;
- Rozwój nowoczesnych kadr w nowoczesnej firmie - jak ucyć się od innych, PM Doradztwo Gospodarcze Sp.z.o.o., SPO RZL;
- Samozatrudnienie szansą na pracę - promocja Przedsiębiorczości w powiecie pszczyńskim, Centrum przedsiębiorczości S.A., ZPORR;
- St@dardy europejskie w informatyce - edycja 2, Techpal Sp. z o.o., ZPORR;
- Start - wsparcie merytoryczne i finansowe przy zakładaniu działalności gospodarczej, Politechnika Opolska, ZPORR;
- Stokrotkowy Dom - Reintegracja prowadzona w CISTOR w Toruniu, Centrum Integracji Społecznej CISTOR, SPO RZL;
- Szansa na sukces - kompleksowe wsparcie dla osób chcących rozpocząć własną działalność gospodarczą, Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., ZPORR;
- Śląska Kuznia Kadr, PROFES Centrum Kształcenia i Doradztwa E. Karpińska-Bryke, A. Olszewski, M. Bryke Sp. J., ZPORR;
- Śląska sieć na rzecz wzornictwa, Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie, ZPORR;
- Środowisko pracy przyjazne niepełnosprawnym - kampania społeczna w Bielsku - Białej, Urząd Miejski w Bielsku - Białej, SPO RZL;
- Telestrada do przyszłości, Fundacja Nasza Szkoła, ZPORR;
- Współczesny Pedagog - szkolenie dla nauczycieli, „Prymus” Sp. z o.o., ZPORR;
- Wstań unieś głowę, Pomorsko-Kujawskie Zrzeszenie Samopomocy Obywatelskiej, EQUAL;
- Wychowawca w rozmiarze XL, Płocki Ośrodek Edukacji IMPULS, ZPORR;
- Wzrost kwalifikacji zawodowych przez naukę języków obcych w powiecie wałbrzyskim, Powiat Wałbrzyski, ZPORR;
- Zarządzanie Logistyczne Nowoczesnym Przedsiębiorstwem Szkolenia Kadr MSP, Centrum Edukacji Logistycznej Sp. z o.o., SPO RZL;
- Zbierz plony swojej wiedzy, Centrum Edukacji i Kultury „Zenit”, ZPORR.

Minister Grażyna Gęsicka w liście skierowanym do laureatów konkursu złożyła im gratulacje, stwierdzając, że zgłoszone projekty prezentują bardzo wysoką jakość, a uczestnicy konkursu wykazali się umiejętnością interesującej prezentacji prowadzonych działań. Minister napisała również - „Dziękuję wszystkim projektodawcom za udział w konkursie oraz za trud włożony w przygotowanie przesłanych materiałów”. Dodała też, że ze względu na wysoką jakość projektów ich ocena „stała się dla jury nie tylko wyzwaniem, ale również dużą przyjemnością”. Na koniec wyraziła nadzieję na dalszą współpracę beneficjentów z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego oraz zachęcała do aplikowania o środki EFS w nowej perspektywie finansowej. Laureaci mieli jeszcze okazję przyjęcia od Minister Gęsickiej osobistych gratulacji, ponieważ wręczyła ona nagrody - statuetki, przyznające prawo posługiwania się tytułem „Najlepsza inwestycja w człowieka”, podczas gali, będącej jednym z głównych punktów programu konferencji „Europejski Fundusz Społeczny - 50 lat inwestycji w kapitał ludzki” w dniu 2 lipca br. w Warszawie. Patronami medialnymi konkursu byli: Radio TOK FM, Rzeczpospolita, Newsweek, Forbes, Unia&Polska oraz FunduszeOnLine. ●●●

Po 50-tce i wciąż jest w formie!

Kończy się pierwszy 3 letni okres wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce. To krótki okres jak na tak znaczący jubileusz całego funduszu, ale te pierwsze lata są najistotniejsze ponieważ jest to czas prób i błędów, tworzenia i ulepszania całego systemu, ale też moment kiedy instytucje dopiero się uczą aplikowania o fundusze strukturalne. Na podsumowanie tego okresu oraz z okazji 50 - lecia funduszu została zorganizowana ogólnopolska konferencja „Europejski Fundusz Społeczny - 50 lat inwestycji w kapitał ludzki”. Spotkanie to było doskonałą okazją do podsumowań i dyskusji na temat przyszłości EFS w Polsce. Do udziału w konferencji zostali zaproszeni: Pana Nikolaus Van Der Pas Dyrektor Generalny w Dyrekcji ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Równych Szans Komisji Europejskiej, który w swoim wystąpieniu przedstawił historię EFS w Europie, Pani Róża Thun Szefowa Reprezentacji Komisji Europejskiej w Polsce i Pan Georges Kintzele Szef polskiej sekcji w Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, beneficjenci projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, przedstawiciele wszystkich instytucji zaangażowanych w realizację programów operacyjnych w latach 2004 - 2006, ale także w nowym okresie programowania 2007 - 2013 oraz wszyscy, którzy interesują się tą tematyką. Gospodarzem spotkania była Pani Grażyna Gęsicka Minister Rozwoju Regionalnego.

Konferencja z okazji 50-lecia połączona była z galą kończącą konkurs Dobre praktyki EFS, podczas której zostały wręczone statuetki „Najlepsza inwestycja w człowieka” sześćdziesięciu najwyższej ocenionym projektom. Konkurs ogłoszony przez Ministra Rozwoju Regionalnego w dniu 31 stycznia 2007 r. przeznaczony był dla beneficjentów realizujących projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach trzech programów: Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, 2 Priorytetu Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Programu Inicjatywy Wspólno-

towej EQUAL. W konferencji udział wzięło blisko 1000 osób zaangażowanych we wdrażanie Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce. Podczas Gali wręczenia statuetek mieliśmy okazję zobaczyć osoby dzięki którym są realizowane najciekawsze projekty w Polsce. Gala ta miała charakter podziękowania beneficjentom za trud realizacji projektów „miękkich”, które nie należą przecież do najłatwiejszych, i za osiągnięte w nich rezultaty. Jedną z uczestniczek konferencji zastanawiała się: „Czy ktoś jeszcze pamięta jak to było bez funduszy strukturalnych?” Wystąpienie Dyrektora Departamentu Zarządzania EFS Pana Pawła Chorążego miało w tym kontekście szczególny wyraz, ponieważ Pan Dyrektor w swoim wystąpieniu podziękował wszystkim osobom i instytucjom, które wspomagały proces: najpierw przygotowania, a następnie wdrożenia EFS w Polsce. „Każda z tych osób i instytucji pomogła nam znaleźć się w tym miejscu w którym teraz jesteśmy i osiągnąć takie wyniki. Należy o tym pamiętać”. Pan Jerzy Kwieciński, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego wprowadził nas w przyszłość przedstawiając kształt oraz zasady funkcjonowania nowego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 - 2013. Konferencja, jak to określiła jedna z osób na niej obecna, pomimo tak dużej ilości uczestników dawała poczucie kameralności. Możliwość swobodnego porozmawiania z osobami, które odpowiadają za przygotowanie i uruchomienie PO KL była jej dodatkowym atutem.

Na stronie internetowej www.konferencja-efs.pl znajdziecie Państwo wszystkie informacje i materiały poświęcone konferencji „Europejski Fundusz Społeczny - 50 lat inwestycji w kapitał ludzki”.

Marcin Kraszewski,
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
e-mail: Marcin.Kraszewski@mrr.gov.pl

Europejski
Fundusz
Społeczny

lat inwestycji w kapitał ludzki

Pięć dziesięcioleci Europejskiego Funduszu Społecznego

W tym roku Europa hucznie świętuje pięćdziesięciolecie podpisania Traktatu Rzymskiego. Dla nas jednak, jest to przede wszystkim 50-ta rocznica ustanowienia Europejskiego Funduszu Społecznego. Pomimo, iż oficjalnie wprowadzony zapisami Traktatu Rzymskiego, pisząc o historii EFS warto cofnąć się o kilka lat, kiedy dopiero rodziła się idea przyszłego Funduszu.

1950-1960: Zmieniająca się Europa

Po raz pierwszy pomysł funduszu, który wspierałby osoby pracujące, wprowadzony został w życie wraz z podpisaniem w 1951 roku Traktatu powołującego do życia Europejską Wspólnotę Węgla i Stali. Środki z tego funduszu przeznaczane były na finansowanie szkoleń zawodowych oraz wspieranie mobilności osób pracujących w przemyśle, odpowiadając na potrzeby dwóch sektorów, które dały początek dzisiejszej Unii Europejskiej, górnictwa i hutnictwa. W 1957 roku sześć krajów podpisując Traktat Rzymski powołało do życia Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG), a wraz z nią Europejski Fundusz Społeczny (EFS). Od samego początku jednym z fundamentów rodzącej się Wspólnoty było wykreowanie skutecznych mechanizmów, które sprzyjałyby rozwojowi rynku pracy, a w szczególności zwiększałyby poziom zatrudnienia oraz mobilność zawodową i geograficzną siły roboczej. Początkowo zadanie nie wydawało się trudne, właśnie nastąpił okres powojennego boomu gospodarczego. Ówczesne statystyki odnotowały jedynie 2,6 milionów bezrobotnych, czyli zaledwie 3,5% w skali całej EWG. Wyjątek stanowiły Włochy, które doświadczały masowej emigracji z biednego południa do znacznie szybciej rozwijających się regionów północy. Tak też Włosi, obok mieszkańców zachodnich Niemiec stali się pierwszymi beneficjentami EFS. W latach 60-tych EFS był przede wszystkim narzędziem w rękach rządów państw EWG, za pomocą którego rozwiązywały one swoje własne problemy gospodarcze. Wynikało to przede wszystkim z braku wspólnej strategii wykorzystania EFS na poziomie europejskim. Fundusz wspierał wyłącznie pracowników w sektorach przemysłu, które objęte były modernizacją i przejściem na nowe formy produkcji, i którzy w rezultacie stawali przed koniecznością zmiany zawodu lub zmiany miejsca zamieszkania w celu podjęcia pracy. Na efekty pierwszych lat istnienia EFS nie trzeba było długo czekać. Dzięki fi-

18 kwietnia 1951, Na podstawie Planu Schumana, sześć państw (Belgia, Niemcy, Francja, Włochy, Luksemburg i Holandia) podpisuje traktat ustanawiający wspólny zarząd nad najważniejszymi w owym czasie surowcami: węglem i stalą.

25 marca 1957, Podbudowani sukcesem Wspólnoty Węgla i Stali, sześć państw rozszerza współpracę w dziedzinie gospodarki. Podpisują Traktat Rzymski, ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG).

nansowaniu z EFS, ponad milion pracowników skorzystało z możliwości przeszkolenia a 700 tysiącom ułatwiono zmianę miejsca zamieszkania w celu podjęcia pracy.

1970: Wyzwania pierwszego kryzysu

Jeszcze pod koniec lat 60-tych zaczęły pojawiać się pierwsze oznaki nadchodzących zmian na rynku pracy i realne zagrożenie, iż nie dla wszystkich może wystarczyć miejsc pracy. Kryzys gospodarczy roku 1973, a następnie 1979 r. ostatecznie zakończył okres boomu gospodarczego powojennej Europy. W 1973 r. nastąpiło również pierwsze rozszerzenie EWG i do dotychczasowego klubu dołączyła Wielka Brytania, Irlandia i Dania. Zmieniające się warunki gospodarcze i społeczne wymusiły reformę EFS, która zainicjowana została w czasie konferencji w Hadze w 1969 r., a ostatecznie wprowadzona w życie w 1971 roku. Podjęto wówczas decyzję o zwiększeniu budżetu Funduszu i wydatkowaniu go w sposób bardziej kontrolowany, kierując środki do ściśle określonych grup beneficjentów. Do grupy odbiorców pomocy dołączyły po raz pierwszy osoby pracujące w rolnictwie. Przeprowadzona w 1975 druga reforma EFS, przyniosła kolejne zmiany w zasadach działania EFS. W konsekwencji wzrastającego bezrobocia wśród osób poniżej 25 roku życia, stali się oni nową i zdecydowanie największą grupą odbiorców pomocy. Po raz pierwszy odrębne działania skierowano także do kobiet, których pozycja na rynku pracy zaczęła szybko wzrastać w latach 70-tych. Działaniami finansowanymi z EFS objęto również osoby niepełnosprawne i pracowników powyżej 50 roku życia. Obok dotychczasowych typów projektów, EFS zaczął wspierać pracowników, którzy przemieszczali się w celu podjęcia pracy do innych krajach EWG partycypując w kosztach nauki języka oraz nabywaniu nowych umiejętności. Poszerzając obszar EFS, zmiana ulec musiała także organizacja pomocy. Konieczne stało się wprowadzenie systemu kontroli wydatków EFS oraz bardziej ustrukturalizowanego planowania działań poprzez określanie priorytetów wspólnych dla całego EWG i alokowanie według nich środków finansowych.

1980: Nowe potrzeby rynku

Lata 80-te to okres zasadniczych przemian gospodarczych w Europie, między innymi odejście od tradycyjnego przemysłu i wzrostu znaczenia sektora usług. W skutek tych przemian, tylko

w okresie 1979-83 bezrobocie w EWG wzrosło dwukrotnie, czego najbardziej doświadczyły osoby młode, wśród których stopa bezrobocia sięgnęła 25%. Dodatkowo w wyniku dwóch kolejnych rozszerzeń do EWG weszła Grecja, Hiszpania i Portugalia, kraje, w których zasadniczym problemem było rolnictwo pozostające dominującym sektorem gospodarki. Przemiany te stanowiły prawdziwe wyzwanie dla EFS. Już we wczesnych latach 80-tych podjęto decyzję o ustanowieniu priorytetu na finansowanie szkoleń w zakresie nowych technologii. Za pomysłem tym stała potrzeba dostarczania pracownikom umiejętności, które umożliwiałyby im pracę w coraz bardziej konkurencyjnych sektorach gospodarki. W 1988 przeprowadzono kolejną reformę EFS, która umożliwiła zwiększenie pomocy dla regionów wolniej rozwijających się oraz osób młodych o niskim poziomie wykształcenia i pozbawionych możliwości dalszego szkolenia. O skali planowanej pomocy świadczy liczba 2 milionów osób, które corocznie korzystały ze wsparcia EFS. Nowo zdefiniowane priorytety EFS nie odbiły się bez echa na systemie zarządzania Funduszem. Wraz ze wzrostem budżetu EFS, rosła ilość aplikacji wysyłanych z przez rządy dwunastu krajów EWG do Komisji, w dziewięciu językach ówczesnej Wspólnoty. W odpowiedzi, reforma 1988 wprowadziła odejście od systemu pojedynczych projektów przesyłanych do rozpatrzenia przez Komisję, na rzecz wieloletnich planów dt. polityki zatrudnienia sporządzanych przez kraje członkowskie i uzgadnianych z Komisją. Pierwszy wieloletni okres programowy objął lata 1988/1989-1993. Reforma wprowadziła w życie również cztery zasady obowiązujące do dnia dzisiejszego: koncentracji środków dla grup społecznych najbardziej potrzebujących wsparcia, partnerstwa pomiędzy Komisją i krajami członkowskimi, programowania pomocy i dodatkowości działań finansowanych z EFS wobec wysiłków krajowych.

1990: Europa doświadcza globalizacji

Lata 90-te przyniosły kolejne przemiany polityczne i gospodarcze w Europie, wśród nich koniec zimnej wojny, zjednoczenie Niemiec oraz upadek komunizmu w Europie Wschodniej z jednej strony, z drugiej powołanie Unii Europejskiej na podstawie Traktatu z Maastricht i kolejne rozszerzenie Wspólnoty o Austrię, Finlandię i Szwecję. Jednocześnie, tradycyjne sektory gospodarki przeżywały kolejną fazę załamania, wzmocnioną coraz widoczniejszym postępem technologicznym. Sytuacja ta doprowadziła do wzrostu bezrobocia do nieznanego wcześniej poziomu

Pięć dziesięcioleci Europejskiego Funduszu Społecznego

10% tylko w 1994 roku. W odpowiedzi na tę sytuację, rządy krajów UE przyjęły po raz pierwszy wspólną Strategię Zatrudnienia, która miała na celu wesprzeć rozwój konkurencyjnej gospodarki w Europie. Zmianie uległa również filozofia EFS. Zaczęto stopniowo odchodzić od dotychczasowego priorytetu walki z bezrobociem na rzecz zwiększania zatrudnialności osób zdolnych do pracy. Z jednej strony, środkiem realizacji tej nowej strategii było wprowadzenie działań mających na celu podnoszenie kwalifikacji pracowników, zwiększania ich adaptacyjności do zmieniających się warunków, tym samym wspierających mobilność zawodową. Z drugiej, pomoc finansowa z EFS udzielana była w większym stopniu osobom wykluczonym dotychczas z rynku pracy wspierając ich reintegrację zawodową. W tym czasie narodził się pomysł finansowania działań wspierających, które umożliwiłyby podjęcie pracy beneficjentom, takich jak zapewnienie opieki nad dziećmi. EFS zareagował także na coraz bardziej widoczne zmiany demograficzne, zwiększając zakres pomocy kierowanej do pracowników w wieku 55-64. W obu obszarach Komisja otworzyła się w większym stopniu na współpracę z organizacjami pozarządowymi. W okresie 1994-1999 budżet Funduszy Strukturalnych, w tym EFS został podwojony. Nowością było także przeznaczenie 5% środków EFS na działania innowacyjne w obszarze rynku pracy. W tym okresie po raz pierwszy zrealizowane są inicjatywy wspólnotowe takie jak: ADAPT, NOW czy YOUTHSTART. EFS odgrywa coraz większą rolę w zakresie przeciwdziałaniu bezrobociu oraz wsparcia osób doświadczających skutków recesji i restrukturyzacji gospodarek narodowych. W efekcie, pomimo wciąż utrzymującego się bezrobocia, w ciągu tego dziesięciolecia, o dziewięć milionów wzrasta liczba osób zatrudnionych w UE.

2000 Lata 2000: Gospodarka oparta na wiedzy

Jednym z najważniejszych wyzwań, przed którym Europa stanęła na przełomie wieku była rosnąca konkurencja w obszarze globalnej gospodarki. W Europie, głównym problemem pozostawała stosunkowo niska stopa zatrudnienia, i wciąż rosnąca liczba osób długotrwale bezrobotnych. W odpowiedzi, w 2000 przyjęta została Strategia Lizbońska, która wyznaczyła ambitny cel stania się do 2010 roku najbardziej rozwiniętą i konkurencyjną gospodarką. Powiększenie Unii Europejskiej o kolejne dziesięć krajów w 2004 roku a następnie wejście Bułgarii i Rumunii w 2007, zwiększyło zakres wyzwań, przed którymi stanął EFS. Ob-

serwując zmieniające się priorytety UE, można zauważyć rosnącą rolę ESF, który jest finansowym instrumentem wspierającym wdrażanie Europejskiej Strategii Zatrudnienia. Głównym zadaniem stojącym przed Funduszem pozostało jednak: wzmacnianie elastyczności rynku pracy, w tym adaptacyjności pracowników, promowanie ustawicznego kształcenia, przedsiębiorczości oraz równych szans dla wszystkich w zakresie zatrudnienia. EFS wspiera również reformy w systemie edukacji. W 2000 r., wykorzystując doświadczenie poprzedniego okresu programowego, Komisja Europejska ustanowiła kolejną Inicjatywę Wspólnotową EQUAL, mającą na celu poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań na rynku pracy i przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji i nierówności w jego dostępie. EQUAL stanowi niejako laboratorium rynku pracy.

50 lat minęło i co dalej?

W ciągu 50 lat istnienia ESF, Europa, a w szczególności rynek pracy uległ zasadniczym przemianom. Efekty dotychczas prowadzonych reform oraz wpływ EFS jest szeroko widoczny we wszystkich krajach Wspólnoty. Niemniej jednak, aby osiągnąć cele wyznaczone przez Strategię Lizbońską niezbędne są dalsze zmiany. Patrząc w przyszłość można być pewnym, że EFS pozostanie narzędziem promującym spójność gospodarczą i społeczną pomiędzy krajami UE. Środki Funduszy wykorzystywane będą do dalszego wspierania pełnego zatrudnienia, przeciwdziałania dyskryminacji, wzmacnianiu równości pomiędzy kobietami i mężczyznami, solidarności pomiędzy generacjami oraz walki z wykluczeniem społecznym. ●●●

R@ZEM
OD 1957

Agnieszka Sternik

Komisja Europejska, DG ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Równych Szans

e-mail: Agnieszka.Sternik@ec.europa.eu

W tym roku obchodzimy pięćdziesiątą rocznicę utworzenia Europejskiego Funduszu Społecznego. czy może Pan podać trzy główne przykłady sukcesów EFS? Jakie są najważniejsze i najbardziej zauważalne przez społeczeństwo Europy zmiany spowodowane przez EFS?

W ciągu ostatnich lat Europejski Fundusz Społeczny w bardzo bezpośredni sposób wspomagał miliony Europejczyków poprzez finansowanie szkoleń i innych form pomocy, pomagając im znaleźć zatrudnienie lub lepszą pracę. Obecnie EFS finansuje ok. 9 milionów szkoleń rocznie, z czego ok. 5 milionów dla osób aktywnie poszukujących pracy. EFS ma za sobą wiele sukcesów, a w ostatnich latach odgrywał szczególnie ważną rolę w kwestii postępu w dziedzinie równości płci na rynku pracy. EFS przyczynił się do zmniejszenia różnic płacowych w zależności od płci. Obecnie EFS corocznie bezpośrednio pomaga ponad milionowi kobiet znaleźć zatrudnienie, pomaga także uzyskać większą równowagę między pracą zawodową a obowiązkami domowymi. Działania EFS wspierają także starania kobiet na rzecz uzyskania dostępu do nowych zawodów, awansu zawodowego i powrotu do pracy. Innym ważnym obszarem, w którym można zaobserwować sukces EFS, są działania wspierające starszych pracowników, poprzez np. pomoc w ukończeniu studiów lub uznanie wcześniejszych okresów nieformalnej edukacji. Działania EFS wspomagają także młodzież wkraczającą dopiero na rynek pracy. Ogólnie rzecz biorąc Europejski Fundusz Społeczny odegrał podstawową rolę pomagając państwom członkowskim w opracowaniu skutecznych polityk aktywnego rynku pracy. Tego rodzaju polityki mają zasadnicze znaczenie dla sukcesu Europy w dziedzinie zmniejszenia bezrobocia i zwiększenia liczby osób zatrudnionych.

Pięćdziesiąt lat za nami, mamy nadzieję, że następne pięćdziesiąt przed nami. Jakie są główne wyzwania dla EFS w przyszłości?

Jasne jest, że dzisiejsza Europa staje przed trudnymi wyzwaniami. Globalizacja oznacza, że nasze usługi i przemysł muszą konkurować na całym świecie z innymi działającymi w różnych warunkach i stosującymi inne standardy. Nowe technologie stawiają nowe wymagania w stosunku do siły roboczej, co wiąże się z potrzebą szkolenia w zakresie nowych kwalifikacji. Zwiększenie naszych wysiłków w dziedzinie badań i innowacji jest szczególnie ważne w UE dla realizacji naszych celów dotyczących dobrobytu i większej spójności społecznej. Obecnie w UE istnieje ponad 200 milionów zatrudnionych. Starzenie się naszego społeczeństwa oznacza jednak, że zwiększy się presja na ochronę socjalną w nadchodzących latach. Wykorzystanie potencjału wszystkich pracowników ma żywotne znaczenie dla naszego powodzenia, a nowe pomysły i nowa energia, mając źródło w imigracji do Europy oraz mobilność pracowników może odgrywać istotną rolę w tym względzie. Jednocześnie musimy zapewnić, że ludzie mogą wpasować się w społeczność,

„Byłem pod
wrażeniem...”

Rozmowa z Nikolausem van der Pasem, Dyrektorem Generalnym ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Równych Szans w Komisji Europejskiej

w których żyją i pracują. Powinniśmy podjąć zdecydowane kroki w celu wspierania grup i osób, które z jakichkolwiek powodów napotykają na największe przeszkody w uczestnictwie w społeczeństwie rynku pracy jako całości. EFS to znakomite narzędzie wspierania wysiłków państw członkowskich w sprostaniu tym wyzwaniom.

Jakie są, Pańskim zdaniem, z perspektywy Brukseli doświadczenia wynikające z wdrażania EFS w Polsce?

Na polskie doświadczenia z wdrażaniem EFS można spojrzeć z dwójakiej perspektywy - po pierwsze wspieranie poszczególnych osób, a po drugie przygotowanie instytucji do skutecznego zarządzania EFS oraz wzmocnienie instytucji i organizacji dostarczającymi wsparcia dla beneficjentów EFS. W ramach programów współfinansowanych ze środków EFS w latach 2004-2006 udzielono w Polsce wsparcia dla ponad 1 mln 100 tysięcy osób, a ponad 8 000 projektów otrzymało dofinansowanie. Ponad 50% z tych beneficjentów to osoby poszukujące pracy. Ważne jest jednak też, że wsparcie skierowane było także do innych grup, takich jak osoby zatrudnione, przedsiębiorcy i osoby niezarejestrowane jako bezrobotni, ale aktywnie poszukujące pracy. Miło mi było dowiedzieć się, że liczba osób w Polsce, które znalazły pracę na skutek interwencji EFS wyniosła 42%. Ponadto 27 000 osób narażonych na ryzyko wykluczenia społecznego miało szansę podniesienia swoich kwalifikacji, co ułatwiło im znalezienie pracy. Dane dotyczące osób niepełnosprawnych są także zachęcające - prawie 14 000 niepełnosprawnych skorzystało z EFS. To bardzo budujące informacje. Równość płci była szczególnie wspierana przez EFS, a ponad 50% beneficjentów Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich to kobiety. Ważne było promowanie rozwoju małych przedsiębiorstw, przy czym ponad 65% przedsiębiorców, którzy uzyskali wsparcie z EFS to MŚP, a 25% to mikroprzedsiębiorstwa. W Polsce udzielono skutecznej pomocy wielu grupom, a powodzenie projektów w wielu wypadkach wykraczało poza nasze oczekiwania. Oto niektóre przykłady: 100% pracowników publicznych służb zatrudnienia wyraziło zadowolenie z otrzymanej pomocy, podczas gdy celem było osiągnięcie 65%. Wysoki był także poziom zadowolenia korzystających z pomocy kobiet, - 94,5% w porównaniu do spodziewanych 70%. Sukcesem było także uczestnictwo beneficjentów w projektach, np. ponad 95% absolwentów uczestniczących w projektach EFS ukończyło ofero-

wane im kursy. Setki projektodawców w Polsce o różnym statusie prawnym mogło podnieść swoje umiejętności w zakresie prowadzenia polityki aktywnego rynku pracy, integracji społecznej, edukacji i kształcenia a także w zakresie innych usług. Na ostatnich obchodach pięćdziesiątej rocznicy Europejskiego Funduszu Społecznego w Warszawie miałem sposobność dowiedzieć się więcej na temat niektórych projektów EFS. Podczas ceremonii wręczenia nagród za najlepsze projekty byłem pod wrażeniem widząc, że wielu z projektodawców reprezentuje podmioty różnego typu i że projekty obejmują szeroki zakres obszarów interwencji EFS. Przy tej okazji miałem także możliwość usłyszeć więcej na temat jednego z najlepiej ocenianych projektów wdrażanych przez Regionalny Ośrodek Kultury w Katowicach, skoncentrowany na pomocy lokalnym animatorom kultury reprezentującym różne lokalne stowarzyszenia i instytucje w województwie śląskim. Interesujące było zobaczyć, jak EFS może przyczynić się do organizacji wydarzeń kulturalnych, które w wielu przypadkach pomagają w aktywizacji społeczności lokalnych, ale także do podniesienia poziomu wiedzy na temat „twardych inwestycji” poprzez szkolenia dotyczące wdrażania projektów w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Innym obszarem wsparcia EFS są instytucje publiczne i rozwój zasobów ludzkich. W ramach względnie krótkiego okresu wdrażania EFS w Polsce, wiele struktur, szczególnie na poziomie regionalnym, uległo wzmocnieniu i uzyskało nowe doświadczenie, co, jestem przekonany, będzie użyteczne w konfrontacji z wyzwaniami, przed którymi stoi Polska pod względem zatrudnienia, integracji społecznej, edukacji i dobrego rządzenia. Będzie można to osiągnąć w szczególności poprzez wsparcie nowego programu Kapitał Ludzki 2007-2013. ●●●

„Profesjonalna mama”

*J*esli w czasie realizacji projektu wszystko miałoby iść tak, jak dzisiaj to „Profesjonalna mama” nie miałyby prawa się udać. Dzisiaj wszystko sprzysięgło się przeciwko mnie: ludzie, sprzęty, pojazdy, czas i przestrzeń. Nie wiem czy jestem bliższa furii, czy hysterii. Jest czwartek, 29 marca 2006, godzina 22.40. Po całym dniu w biegu, z niepokojąco wysokim ciśnieniem i z podejrzanymi zaburzeniami rytmu serca siadam do opisu projektu, który od ponad półtora roku stanowi sens mojego życia.

Nazwa projektu - wersja oficjalna: „Profesjonalna mama - program integracji zawodowej matek dzieci niepełnosprawnych”
wersja, która napisało życie: Długo nie mogliśmy przyzwyczać się do nazwy „Profesjonalna mama”. Przekreślaliśmy ją na setki sposobów. Była i sprytna mama, i zaradna mama. Na potrzeby konkursu została przyjęta nazwa: „Profesjonalna mama - mój projekt, moje życie”

Charakterystyka projektodawcy - wersja oficjalna: Dr Notes jest firmą informatyczno-konsultingową. Dotychczasowa działalność firmy była związana zarówno z branżą informatyczną, jak i szkoleniową, wersja pisana przez życie: Pierwsze wrażenia ze spotkania z firmą Dr Notes? Trzech facetów, którzy w kompletnie ciszy wystukiwali coś na klawiaturach swoich komputerów nawet na chwilę nie odwracając wzroku od monitorów. Żadnego zbędnego słowa. Szum serwerów, odgłosy ulicy, czasem dźwięk telefonu. Zastanawiałam się czasami czy oni w ogóle potrafią mówić. Każdy z nich jest doskonałym informatykiem. Czy w swojej pracy mieli do czynienia z kobietami? Pewnie tak. Były kobiety - sekretarki, kobiety - specjalistki od marketingu i sprzedaży, kobiety - prawniczki. Ale 160 kobiet - użytkowniczek systemu informatycznego stworzonego przez firmę to było nie lada wyzwanie. Było trudno. Czasami nawet bardzo. Bo jak tu pracować z użytkownikami, którzy każdy problem definiują jako: „nie działa”, „nie da się”, „nie umiem”. Przez cały projekt nauczyliśmy się od siebie bardzo dużo. Mam nadzieję, że dzięki temu projektowi firma Dr Notes stała się bardziej ludzka. Teraz kiedy przyjeżdżam do firmy nie jest już w niej tak strasznie cicho. Okazało się, że nasi informatycy jednak potrafią mówić. Co więcej...oni nawet potrafią się śmiać...

Krótką charakterystyką partnerów projektu

wersja oficjalna: Partnerem projektu była Fundacja Pomocy

Dzieciom „Jaś i Małgosia”, która prowadziła m.in. Dzielne Centrum Aktywności Społecznej - będące centrum podnoszenia kwalifikacji osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów a którego celem jest aktywizacja zawodowa. Fundacja prowadzi również warsztaty terapii zajęciowej. **Wersja pisana przez życie:** Fundacja - kreatywni pomysłodawcy projektu, wspaniali przyjaciele, lojalni współpracownicy. Ta bardziej ludzka część projektu „Profesjonalna mama”. Mimo, że formalnym liderem projektu jest firma Dr Notes wszystkie uczestniczki kojarzą projekt z fundacją. To w siedzibie fundacji trwała rekrutacja uczestniczek projektu. To tutaj planowane jest spotkanie podsumowujące projekt, to tutaj zniemacka odwiedzają nas łódzkie mamy. Tutaj, w niewielkim biurze urosły ostatnio stopy segregatorów, wydruków, certyfikatów i zaświadczeń. Śmiejemy się, że już niedługo nie będzie nas za nich widać....

Całkowity czas trwania projektu i obszar realizacji

wersja oficjalna: 1 maja 2006 r. – 30 kwietnia 2007 r. **Wersja napisana przez życie:** Dla mnie ten projekt rozpoczął się pod koniec wakacji 2005 roku. Pamiętam swój pobyt w pensjonacie „Ameliówka” w Górach Świętokrzyskich: mnóstwo kartek z luźnymi notatkami na temat projektu i próby scalenia tego w jeden, profesjonalny wniosek. Ostatecznie wniosek został złożony 25 listopada 2005 roku i odtąd mój związek z „Profesjonalną mamą” stał się nierozdzielny. Jednak za datę, która zmieniła wszystko uznaliśmy 23 lutego 2006 - dzień, w którym otrzymaliśmy informacje o pozytywnej ocenie projektu. Projekt jest realizowany na terenie całej Polski. Najliczniejszą reprezentację ma w projekcie województwo dolnośląskie, natomiast prawie zupełnie nie dopisały mamy z województwa lubelskiego i podlaskiego.

Charakterystyka grupy Beneficjentów Ostatecznych

Wersja oficjalna: Grupą beneficjentów, do której adresowany jest projekt „Profesjonalna mama” są kobiety pozostające biernie zawodowo z powodu posiadania niepełnosprawnego dziecka i konieczności opieki nad nim. Kryterium decydującym o wyborze danej uczestniczki było posiadanie niepełnosprawnego dziecka oraz brak zatrudnienia. Ze względu na formułę szkoleń, osoba biorąca udział w projekcie musiała posiadać komputer oraz dostęp do internetu. Jeśli chodzi o profil osobowy, projekt najbardziej trafił w potrzeby kobiet, które wykazują inicjatywę w doskonaleniu zawodowym i poszukiwaniu pracy, są otwarte na nowe technologie oraz dla których bariery, takie jak czas, koszty oraz miejsce zamieszkania stanowią przeszkodę w zdobywaniu wiedzy. Projekt odpowiedział również na potrzeby tych pań, dla których zatrudnienie w formie elastycznej (telepraca) było dotąd utrudnione ze względu na brak odpowiedniego przygotowania do takiej sytuacji. Projekt adresowany jest do kobiet w różnym wieku i różnym poziomie wykształcenia. **Wersja napisana przez życie:** na nowe technologie oraz dla których bariery, takie jak czas, koszty oraz miejsce zamieszkania stanowią przeszkodę w zdobywaniu wiedzy. Projekt odpowiedział również na potrzeby tych pań, dla których zatrudnienie w formie elastycznej (telepraca) było dotąd utrudnione ze względu na brak odpowiedniego przygotowania do takiej sytuacji. Projekt adresowany jest do kobiet w różnym wieku i różnym poziomie wykształcenia. wersja napisana przez życie: Do projektu zgłosiło się 170 mam. Nazywamy je dzisiaj „naszymi mamami”, „projektowymi mamami”, „profesjonalnymi mamami”. Są różne tak, jak różni są ludzie. Każda z nich była inna, każda wniosła w projekt coś nowego i niepowtarzalnego. Najmłodsza mama miała 23 lata, najstarsza - 60. Jak mogę scharakteryzować uczestniczki projektu? Nie mogę. Musiałabym napisać 170 charakterystyki każda z nich byłaby inna. „Nasze mamy” reprezentowały każdy poziom wykształcenia, każde miejsce zamieszkania, każdą sytuację rodzinną i życiową. Mimo, że każda z nich była inna miały wiele cech wspólnych. Są pilnymi uczennicami, dociekliwymi studentkami, wspaniałymi kobietami i przede wszystkim - mądrymi matkami, które wiedzą, że robiąc coś dobrego dla siebie, robią coś dobrego także dla swoich dzieci.

Główne cele projektu

Wersja oficjalna: Głównym celem projektu była aktywizacja zawodowa matek dzieci niepełnosprawnych. Osiągnięcie tego

celu miało być możliwe dzięki przeprowadzeniu szkoleń z zakresu własnej działalności gospodarczej, elastycznych form pracy oraz aktywizacji zawodowej. Zakładano podniesienie zdezaktualizowanych kwalifikacji zawodowych uczestniczek projektu. Dodatkowym celem było również zapewnienie wsparcia psychologicznego pozwalającego na sprawny powrót na rynek pracy. **Wersja, która napisało życie:** Głównym celem projektu była...walka. O wszystko i o wszystkich. Na początku o uczestniczki. Bo wcale nie chciały się przekonać do projektu, bo nie chciały uwierzyć, że można się uczyć przez Internet, że to coś da...Kolejny cel: przekonać 160 kobiet, że są mądre, dobre i wartościowe, że nadszedł czas aby zrobiły w końcu coś dla siebie. I następna „górką” do przejścia: przekonanie, że nie będą same, że jesteśmy żywi i prawdziwi, że pomożemy, poprowadzimy krok po kroku... Było ciężko. Nie pamiętam już ile było rozmów telefonicznych, ile maili, ile ogłoszeń, próśb, obietnic a czasem małych szantaży. Były dni kiedy na naszej elektronicznej liście uczestniczek nie przybywało żadne nazwisko i wtedy przychodziło zwątpienie...Ale zaraz potem przychodziły dni kiedy lista zapełniała się błyskawicznie...i to była radość. Trudno pisać o celach...pewnie było ich 160 czyli tyle, ile uczestniczek. Każda z nich postawiła przed sobą i przed nami malutkie wyzwanie na czas tego projektu. Nauka obsługi komputera, nabycie nowej wiedzy, znalezienie pracy a czasami po prostu znalezienie przyjaciół, podzielenie się problemami, wyjście poza zakłętą krąg choroby własnego dziecka. Ile udało nam się osiągnąć? Przeczytajcie co piszą nasze mamy...

Opis podejmowanych działań

Wersja oficjalna: Projekt polegał na przeprowadzeniu szkoleń online dla matek dzieci niepełnosprawnych, które pozostają biernie zawodowo. Szkolenia obejmowały tematykę elastycznych form zatrudnienia (telepracy), rozwijania własnej działalności gospodarczej oraz szeroko pojętej aktywizacji zawodowej. Uczestnikom projektu zostało udostępnione środowisko informacyjne umożliwiające zdalne nauczanie. Podstawowe funkcje tego typu nauczania tj. możliwość odbywania lekcji on-line, drukowanie treści wykładów, kontrolne testy i egzaminy zostały poszerzone o forum dyskusyjne, które umożliwiło kontakt zarówno z wykładowcami, jak i innymi uczestnikami szkolenia. Za pośrednictwem czatu, forum oraz drogą e-mail przeprowadzane było indywidualne doradztwo psychologiczne oraz prawne. W ramach projektu przeszkolono 4 grup beneficjentów liczących po

40 osób każda. Dostęp do bloków szkoleniowych dla pojedynczego uczestnika przewidziany był na okres ok. 6 tygodni. Dodatkowo, prowadzone forum dyskusyjne umożliwiło nawiązanie kontaktów i wymianę doświadczeń między uczestnikami oraz indywidualne konsultacje z wykładowcami. Zróżnicowana forma przekazywania wiedzy pozwoliła uczestnikom na lepsze przyswojenie treści szkoleń a następnie umiejętne jej wykorzystanie w praktyce. wersja napisana przez życie: Portal - wirtualne miejsce spotkań i nauki - powstawał kilka miesięcy. W czasie realizacji projektu zmienialiśmy kilka razy jego układ. Żeby było łatwiej, żeby było ładniej i wygodniej... Co robiliśmy przez te kilka miesięcy? Uczyliśmy się. Na kilka różnych sposobów. Na początek były kursy on-line. Można było do nich sięgnąć w każdej chwili, można było zapisać je na dysku komputera, można było je wydrukować. Potem przyszedł czas na zajęcia na czacie. Każdego dnia dwie godziny konsultacji on-line wykładowca i uczennice. Czasami tylko kilka naszych mam, czasami kilkanaście, czasami ponad dwadzieścia na raz. I tyle wątków rozmowy, ile uczestniczek. Czasami trudno było utrzymać dyscyplinę. Musze przyznać, że bywało gorzej niż w szkole podstawowej...Nie spodziewałam się, że dorosłe panie będą rozbrykane jak gromadka przedszkolaków. Aby usystematyzować wiedzę powstały fora dyskusyjne oraz ćwiczenia rozsyłane drogą mailową. Uczestniczki na naszych oczach dokonywały naprawdę trudnych rzeczy. Tworzyły profesjonalne CV, pisały biznes plany, organizowały biuro w domu, wyliczały wynagrodzenia i podatki. Z dnia na dzień stawały się coraz bardziej zaangażowane, zdyscyplinowane, sumienne. Zmieniały się wraz z nami. wątków rozmowy, ile uczestniczek. Czasami trudno było utrzymać dyscyplinę. Musze przyznać, że bywało gorzej niż w szkole podstawowej...Nie spodziewałam się, że dorosłe panie będą rozbrykane jak gromadka przedszkolaków. Aby usystematyzować wiedzę powstały fora dyskusyjne oraz ćwiczenia rozsyłane drogą mailową. Uczestniczki na naszych oczach dokonywały naprawdę trudnych rzeczy. Tworzyły profesjonalne CV, pisały biznes plany, organizowały biuro w domu, wyliczały wynagrodzenia i podatki. Z dnia na dzień stawały się coraz bardziej zaangażowane, zdyscyplinowane, sumienne. Zmieniały się wraz z nami.

Rezultaty projektu

wersja oficjalna: Do mierzalnych rezultatów projektu zaliczyliśmy następujące wskaźniki: ilość uczestniczek szkolenia, liczbę ko-

biet, które będą kontynuowały edukację, opracowanie 160szt. kompletów materiałów informacyjnych i metodycznych. Do rezultatów „miękkich” projektu należą: przełamanie niechęci do wykorzystania nowoczesnych technologii w edukacji, podniesienie atrakcyjności i jakości oferty szkoleniowej, dostosowanie jej do specyficznych potrzeb uczestniczek projektu, poprawa zdolności komunikacyjnych i interpersonalnych. wersja napisana przez życie: Co osiągnęliśmy? Chyba najlepiej opowiedziałyby o tym uczestniczki. Mogę tylko dodać, że w czasie projektu odbyły się dwa śluby, urodziła się dwójka dzieci, obchodziliśmy niezliczoną ilość urodzin, imienin, świąt. Wysłaliśmy i odebraliśmy ok. 1000 maili. Zannotowaliśmy kilkadziesiąt tysięcy wejść na stronę w ciągu miesiąca. Projekt zaczynały anonimowe, niepewne siebie kobiety. Kończą go „profesjonalne mamy”: mądre, odważne, silne i wartościowe. ●●●

Katarzyna Kabzińska,

Koordynator projektu, Dr Notes

e-mail: profesjonalnamama@notes.pl

Jestem u siebie szefem

- Kiedy stawiasz na własny biznes, zawsze jest ryzyko. Ale marzenia są tego warte – mówią ludzie, którzy za unijne pieniądze założyli firmy.

N Na drugi dzień po otwarciu firmy zadzwonił telefon. Zgłosił się pierwszy klient. Z Paryża! - Pomyślałam, że znajomi robią mi kawał - mówi Dorota Uryniak. - A to była prawda. Uwierzyłam, że musi mi się udać. Ma 43 lata. Jest księgową. Nigdy nie była bezrobotna. Mogłaby poprzestać na etatowym, ciepłym gniazdku, ale zdecydowała się zaryzykować i założyła Biuro Matrymonialno-Zapoznawcze „Duet”. Bo zawsze o tym marzyła.

By ludzie byli szczęśliwi

- Pomaganie ludziom, aby byli szczęśliwsi to moja życiowa pasja. Mnie autentycznie martwi ludzka samotność - tłumaczy z uśmiechem w przytulnym pokoiku przy ul. Okulickiego w Rzeszowie, gdzie prowadzi swoją firmę od 3 miesięcy. - Jestem odważna, ale bałam się zainwestować. Przyjaciółka podsunęła mi pomysł, żeby skorzystać z dotacji unijnej. Tak trafiłam do Stowarzyszenia B-4, które akurat realizowało program „Kobieta i biznes”. W trakcie szkolenia napisała biznesplan. Miał trafić w jakąś rynkową niszę i rokować zyski.

Pomysł otwarcia biura matrymonialnego spodobał się i dostała 11 tys. zł z Europejskiego Funduszu Społecznego. Akurat tyle, ile potrzebowała na start. - Wystarczyło na wyposażenie biura, komputer, drukarkę, telefon z faksem, kamerę i na reklamę - wylicza. - Z własnych środków musiałam pokrywać rachunki za wynajem, telefon. Po 3 miesiącach działalności te koszty już się zwracają, chociaż w mieście działają trzy konkurencyjne biura. Z księgowością nie mam problemów, a jak czegoś nie wiem na temat prowadzenia firmy, to dzwonię po radę do pana, który prowadził szkolenie w B-4. Ma dar słuchania, prawdziwych przyjaciół i rodzinę. Syn złożył pierwszą ofertę (już nieaktualna) i rozpropagował firmę mamy wśród rówieśników, trochę osób przyciągnęła reklama, kolejni przychodzili już z polecenia znajomych. Jej oferta rośnie. - Weseła jeszcze nie mieliśmy - śmieje się.

Wyniki badań ewaluacyjnych Beneficjentów Ostatecznych w 6 miesięcy po zakończeniu ich udziału w projektach w ramach SPO RZL prowadzonych przez firmę ABR Opinia na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Osoby niepracujące (Priorytet I SPO RZL):

- 42% osób uzyskało zatrudnienie,
- 19% osób prowadzi obecnie własną firmę,
- 14% respondentów nie wykonuje stałej pracy ale kontynuuje naukę,
- 25% Beneficjentów Ostatecznych nie uczy się oraz nadal pozostaje bez pracy, ogólnie wsparcie w ramach projektu zostało ocenione jako raczej dobre oraz zdecydowanie dobre przez 92% respondentów.

Osoby pracujące (Priorytet II SPO RZL):

- 65% respondentów oceniło, iż udzielone wsparcie w bardzo dużym lub średnim stopniu przyczyniło się do zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy,
- w aspekcie merytorycznym wsparcie oceniono średnio na 8,41 w skali 1-10, a najczęściej wybieraną oceną było 10 – ocena bardzo dobra,
- ogólnie wsparcie w ramach projektu zostało ocenione jako raczej dobre oraz zdecydowanie dobre przez 82% respondentów.

- Ale będzie na pewno. Jest dobrej myśli i nie żałuje. Bez układów, znajomości zrealizowała swoje marzenie. - Oczywiście jest ryzyko - przyznaje. - Ale ten mój biznes budzi powszechną sympatię.

„Kiedy odkrywa się fajną osadę, fajne obiekty, fajny materiał, kiedy możemy zobaczyć, jak ludzie żyli w tym miejscu na przestrzeni kilku tysięcy lat, to już inaczej się pracuje. To jest przyjemność. Duża!”

Kopiemy od świtu do nocy

Anna Bajda i Monika Hozer na wykopaliskach archeologicznych w Terliczce k. Rzeszowa są już od 7 rano. Pracują do zmierzchu. Trzeba wykorzystać słoneczny wrzesień. Może się uda zakończyć badania przed zimą. Im szybciej, tym wcześniej ich firma zarobi pierwsze pieniądze. - *Ciężka praca* - przyznają. - *Ale to pasja, więc nie narzekamy*. Anna skończyła archeologię rok temu. Monika jest po studiach 2 lata. Obie są absolwentkami Uniwersytetu Rzeszowskiego. Od sierpnia tworzą spółkę cywilną. - *Rok temu dobrze się nam współpracowało na stanowisku archeologicznym i dlatego założyliśmy firmę wspólnie* - tłumaczy Monika. - *Wtedy też sprawdziliśmy się jako archeologowie i miałyśmy szansę zostać podwykonawcą w przetargu, który na badania stanowisk pod przyszłą autostradą wygrała Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego*. Ale, żeby kopać trzeba mieć sprzęt. Skorzystały z tego samego programu, co Dorota Uryniak - „Kobieta i biznes”. Za pieniądze z Europejskiego Funduszu Społecznego kupiły 10 tańców, 10 sztychówek, aparat fotograficzny, drukarkę, monitor i mnóstwo drobiazgu: szpachelki, małe sztychówki, grabki, pędzle. Do tego stopy papieru milimetrowego. Bo archeolog musi każde stanowisko dokładnie zinwentaryzować, opisać, narysować i sfotografować. Z dokumentacji powstaje cenne opracowanie, które jest publikowane. O ile na wykopaliskach znajdują się znakomicie, księgowość musiały zlecić innej firmie. Zwłaszcza, że muszą do pomocy zatrudniać pracowników. - *Biznesplan poszedł nam jak z płatka, schody zaczęły się przy pisaniu tych wszystkich faktur, rozliczaniu*. *Ale dałyśmy radę* - opowiada Anna. - Archeolodzy kopią pod mającymi powstać autostradami, hipermarketami, pod każdą inwestycją, na terenie której znajduje się stanowisko archeologiczne. Inaczej konserwator zabytków nie wyda zgody na budowę. A uniwersytecka fundacja jako podwykonawców

najchętniej zatrudnia swoich absolwentów. Powinniśmy mieć pracę. *Jestem dobrej myśli*. - *Ryzyko zawsze jest* - dodaje Monika. - *Może się trafić obszar, na którym nie znajdziemy nic ciekawego, bez obiektów archeologicznych*. A od tego zależy wycena naszej pracy. Wtedy firma traci, bo idzie po kosztach i nie zarabia. - *No i co to za przyjemność kopać dla samego kopania* - zauważa Anna. - *Kiedy odkrywa się fajną osadę, fajne obiekty, fajny materiał, kiedy możemy zobaczyć, jak ludzie żyli tym miejscu na przestrzeni kilku tysięcy lat, to już inaczej się pracuje. To jest przyjemność. Duża!* ●●●

Alina Bosak,
e-mail: a.bosak@gcnowiny.pl

W 2006 roku rzeszowskie Stowarzyszenie B-4, korzystając z funduszy Unii Europejskiej zrealizowało 3 projekty, umożliwiające założenie własnej firmy: „Postaw na własny biznes” (w ramach programu PHARE 2003), „Będę własnym szefem” (w ramach Działania 2.5 ZPORR) oraz „Kobieta i biznes” (finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa). W szkoleniach wzięło udział łącznie 285 osób, dotację na założenie własnej firmy otrzymało ponad 70 osób. Projekt „Kobieta i biznes” realizowany był w ramach Działania 1.6 SPO RZL.

Artykuł opublikowany został w podkarpackim dzienniku „Nowiny”. W konkursie dla dziennikarzy „Ludzka twarz EFS”, organizowanym przez Departament Wdrażania EFS, w MPIPS artykuł zdobył specjalne wyróżnienie.

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Zgodnie z uzasadnieniem wyboru Działania 2.4 zawartym w Uzupelnieniu Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, w celu zapewnienia profesjonalnego i skutecznego wykonywania zadań przez administrację publiczną, niezbędne jest odpowiednie przygotowanie i przeszkolenie członków korpusu służby cywilnej realizujących zadania nałożone na administrację rządową. W ten cel wpisują się właśnie projekty realizowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów w ramach Działania 2.4 SPO RZL.

W przypadku Działania 2.4, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów występuje w podwójnej roli: Instytucji Wdrażającej (Wydział Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w Biurze Dyrektora Generalnego) oraz Projektodawcy (Wydział Szkoleń i Projektów Departamentu Służby Cywilnej). Natomiast zadania z zakresu kontroli u wykonawców projektów oraz raportowania o nieprawidłowościach realizowane są przez Wydział Kontroli w Departamencie Kontroli i Nadzoru.

W Wydziale Wdrażania EFS zatrudnionych jest aktualnie 10 osób odpowiadających za obsługę finansową, sprawozdawczość i monitoring Działania 2.4 i projektów Pomocy Technicznej, ewaluację oraz obsługę systemów SIMIK i PEFS, informację i promocję. Ponadto pracownicy Wydziału zaangażowani są w prace związane z wdrażaniem przez KPRM Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Celem Działania 2.4 jest wzmocnienie zdolności administracyjnych szczebla centralnego i regionalnego poprzez organizacyjne i finansowe wsparcie szkoleń, zapewnienie profesjonalnego i efektywnego wypełniania zadań administracji rządowej dzięki odpowiednim programom szkoleniowym, zaspokajanie zapotrzebowania na szkolenia wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Ostatecznymi Beneficjentami projektów realizowanych przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów są członkowie korpusu służby cywilnej oraz członkowie Państwowego Zasobu Kadrowego zatrudnieni w ministerstwach, urzędach centralnych, urzędach wojewódzkich oraz urzędach administracji zespolonej i niezespolonej wszystkich szczebli.

Na realizację Działania 2.4 przeznaczono ogółem 6 667 679 euro (w tym wkład EFS 5 000 171 euro, wkład krajowy 1 667 508 euro).

Aktualnie (stan na 15 czerwca bieżącego roku) zrealizowano następujące projekty: „Opracowanie i przeprowadzenie analizy potrzeb szkoleniowych administracji rządowej”, „Opracowanie standardu kwalifikacji członka korpusu służby cywilnej”, „Szkolenia dla dyrektorów generalnych - etap I”, „Szkolenia dla dyrekto-

Pracownicy Wydziału Wdrażania EFS, Biuro Dyrektora Generalnego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

rów generalnych - etap II”, „Szkolenia językowe - etap I”, „Szkolenia generalne”, „Opracowanie założeń programowych szkoleń generalnych i specjalistycznych”, „Opracowanie programów szkoleniowych w zakresie funkcjonowania Unii Europejskiej, „Pomoc doradcza i szkoleniowa dla służby cywilnej”. W trakcie realizacji znajdują się natomiast następujące projekty: „Szkolenia na temat Unii Europejskiej”, „Szkolenia generalne i spe-

cjalistyczne dla członków korpusu służby cywilnej”, „Szkolenia generalne i specjalistyczne dla członków korpusu służby cywilnej - wyższy i średni szczebel zarządzania”, „Szkolenia językowe - etap II”, „Szkolenia dla dyrektorów generalnych - etap III”, „Szkolenia dla dyrektorów generalnych oraz dyrektorów realizujących politykę kadrową urzędu”. W przygotowaniu znajduje się projekt: „Szkolenie z metodologii opisów i wartościowania stanowisk pracy”.

W ramach realizowanych przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów projektów wsparciem zostanie objętych w sumie około 15 000 beneficjentów ostatecznych - członków korpusu służby cywilnej oraz Państwowego Zasobu Kadrowego. Zgodnie z „Informacją o stanie realizacji programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej za okres od 1 do 30 kwietnia 2007 roku”, w kwestii wykorzystania zakontraktowanych środków Kancelaria Prezesa Rady Ministrów znajduje się w ścisłej czołówce instytucji realizujących Programy Operacyjne.

Wartość dokonanych płatności od uruchomienia programu jako procent zobowiązań Komisji Europejskiej na lata 2004 - 2006 wynosi 43% (średnia dla 12 wybranych instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie programów operacyjnych - 33%), natomiast procent realizacji prognozy wydatków z funduszy strukturalnych (wg stanu na koniec kwietnia br.) wynosi 22%. Wartość złożonych wniosków o dofinansowanie realizacji projektów wynosi 19 394 150 PLN (stan na początek czerwca 2007 roku) i jest to praktycznie pełne wykorzystanie alokacji przyznanej na realizację Działania 2.4 SPO RZL. Nowy okres programowania na lata 2007 - 2013 to nowe wyzwania stojące przed pracownikami Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Priorytet V „Dobre rządzenie” PO KL, w ramach którego KPRM funkcjonować będzie jako Instytucja Pośrednicząca II stopnia, a wybrane komórki organizacyjne KPRM pełnić będą rolę Beneficjentów Systemowych, to szansa na wykorzystanie części z ponad 130 000 000 euro z największego w historii Unii Europejskiej programu operacyjnego współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wykorzystamy ją dla zbudowania sprawnej, skutecznej i profesjonalnej administracji wypełniającej swoje funkcje na najwyższym poziomie w sposób nowoczesny i partnerski. ●●●

Igor Gronow,
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów,
e-mail: igrnow@kprm.gov.pl

Department Służby Cywilnej
KPRM
ul. J. Ch. Szucha 2/4, 00-582 Warszawa
tel (22) 694 74 97 i faks (22) 694 65 45

Strona główna
Fundusze i Programy Europejskie
PO Kapitał Ludzki
SPO Możliwość Zdobycia Ludzkich
Transition Facility
PHARE
inne

PO Kapitał Ludzki
Strona główna Fundusze i Programy Europejskie - PO Kapitał Ludzki

Plan działań na rzecz zwiększenia potencjału administracyjnego jednostek zaangażowanych w realizację programów operacyjnych w latach 2007 - 2013

17 kwietnia br. Rada Ministrów przyjęła Plan działań na rzecz zwiększenia potencjału administracyjnego jednostek zaangażowanych w realizację programów operacyjnych w latach 2007 - 2013.

[Plan_Dzialan_na_recz_zwiekszenia_potencjalu_administracyjnego.pdf \(3502 B kB\)](#)

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia

Poniżej zamieszczamy Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 - 2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie, które zostały zaakceptowane przez Komisję Europejską.

NSRO, to dokument przygotowywany przez każdy kraj członkowski Unii Europejskiej, na które przeznaczona będą unijne fundusze w okresie 2007 - 2013. Zatwierdzenie Narodowej Strategii przez KE stanowi wśród prawdy przyby programów operacyjnych na lata 2007 - 2013.

[Narodowe_Strategiczne_Ramy_Odniesienia_2007_2013.pdf \(4514,9 kB\)](#)

Przegląd wydarzeń

28 lutego 2007

VII posiedzenie Komitetu Sterującego dla Działań 2.1 i 2.2 SPO RZL

28 lutego br. w Zespole Szkół nr 109 dla Dzieci z Niepełnosprawnością Ruchową i Złożoną w Warszawie odbyło się VII posiedzenie Komitetu Sterującego dla Działań 2.1 i 2.2 Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich. Obrady zostały połączone z prezentacją projektu z Działania 2.1 - Zakup nowoczesnego sprzętu ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zespół Szkół nr 109 jest jedną z placówek specjalnych, która dzięki wsparciu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego otrzymała sprzęt specjalistyczny, pomoce naukowe i środki dydaktyczne, m.in.: sprzęt specjalistyczny w zakresie stymulacji audio-psycho-lingwistycznej metodą Tomatisa, środki dydaktyczne do kształcenia zintegrowanego i specjalnego, specjalistyczne wyposażenie do terapii logopedycznej, specjalistyczny sprzęt do prowadzenia terapii metodą Biofeedbacku, pracownię przedmiotową, środki dydaktyczne do kształcenia przedmiotowego. W ramach projektu nauczyciele i inni specjaliści zostali przeszkoleni w zakresie pracy z uczniem niepełnosprawnym metodą stymulacji audio-psycho-lingwistycznej metodą Tomatisa, terapii logopedycznej oraz diagnozy i terapii metodą Biofeedbacku. Dyrektor placówki, Pani Małgorzata Dońska-Olszko, wraz z zespołem nauczycieli przedstawiła uczestnikom Komitetu Sterującego wyposażenie placówki oraz metody, które się w niej stosuje. Specjalistyczne oprzyrządowanie, stosowanie odpowiednich środków oraz wykorzystanie nowoczesnej

technologii dało możliwość skuteczniejszego przekazu i odbioru wiedzy. Nauczyciele i inni specjaliści pracujący z niepełnosprawnymi uczniami mogą stosować nowe i uznane metody diagnozy i terapii. Zastosowanie nowoczesnych pomocy dydaktycznych uatrakcyjniło proces dydaktyczny i wpłynęło na zwiększenie motywacji uczniów do nauki. Dzięki środkom dydaktycznym uczniowie doskonalą swoje umiejętności w zakresie analizy i syntezy słuchowej, koordynacji wzrokowo - ruchowej i komunikacji społecznej.

22 marca 2007

XI posiedzenie Komitetu Monitorującego Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich

22 marca br. w Warszawie odbyło się XI posiedzenie Komitetu Monitorującego Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich. Podczas posiedzenia Komitet Monitorujący zatwierdził sprawozdanie z realizacji SPO RZL w II półroczu 2006 r. Kolejnym punktem posiedzenia Komitetu była prezentacja dotycząca wprowadzonych usprawnień we wdrażaniu systemu SIMIK, przygotowana przez Departament Rozwoju Systemów Informatycznych w Ministerstwie Finansów. Wiceminister Jerzy Kwieciński poinformował, że do końca 2006 roku do odbiorców pomocy trafiło 1,9 mld zł z SPO RZL, co oznacza, że wyplacono prawie 34 proc. alokacji dostępnej dla całego Programu na lata 2004-2006.-

29 marca 2007

Konferencja Europejski Fundusz Społeczny w latach 2007 - 2013 w Wielkopolsce

29 marca br. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu zorganizował konferencję pt. „Program Operacyjny Kapitał Ludzki - perspektywa Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2007 - 2013 w Wielkopolsce”. Konferencja przeznaczona była dla przedstawicieli samorządów powiatów Obornickiego, Szamotulskiego i Czarnkowsko-Trzcianeckiego.

19 kwietnia 2007

Spotkanie informacyjne w Poznaniu

19 kwietnia br. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu zorganizował spotkanie informacyjne: „Europejski Fundusz Społeczny w Polsce w latach 2007-2013. Samorząd - lokalne sprawy, europejska jakość”. Celem spotkania było przekazanie informacji na temat możliwości korzystania ze środków EFS w latach 2007-2013. Jednostki samorządu terytorialnego zostały poinformowane o możliwości aktywnego ubiegania o środki m.in. na: wspieranie przedsiębiorczości, aktywizację zawodową bezrobotnych.

kwiecień / maj 2007

Spotkania informacyjne dla potencjalnych projektodawców w Krakowie

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, jako Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wdrażająca) Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) w dniach 23 i 26 marca oraz 26 i 27 kwietnia 2007 r. zorganizował spotkania informacyjne dla potencjalnych projektodawców. Były to pierwsze spotkania z planowanego cyklu spotkań dotyczących m.in. roli WUP Kraków w nowym okresie programowania, konsultacji dokumentów programowych Instytucji Zarządzającej, oraz systemu wdrażania PO KL. Ucze-

stnicy spotkań zostali zapoznani z „Projektem Parasolowym”, który jako wspólna inicjatywa Wyższej Szkoły Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie oraz Fundacji Partnerstwo dla Środowiska ma na celu wzmocnienie efektywności funkcjonowania małopolskich instytucji rynku pracy. Na koniec spotkania zaprezentowano nowo wybrane Regionalne Ośrodki Europejskiego Funduszu Społecznego dla województwa małopolskiego.

kwiecień / maj 2007

Ruszyła regionalna kampania informacyjna pod hasłem „Program Operacyjny Kapitał Ludzki - wspieramy mieszkańców województwa łódzkiego na rynku pracy”

W kwietniu i maju w jedenastu powiatach województwa łódzkiego Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi zorganizował cykl spotkań informacyjnych mających na celu zapoznanie partnerów rynku pracy z zasadami pozyskiwania środków EFS w ramach Działań wdrażanych przez WUP w Łodzi w latach 2007-2013. Łącznie w spotkaniach wzięło udział ponad 600 przedstawicieli samorządów lokalnych, instytucji szkoleniowych, organizacji pozarządowych, samorządów gospodarczych i zawodowych, szkół wyższych oraz innych instytucji chcących realizować projekty na rzecz rozwoju rynku pracy.

21 maja 2007

Podsumowanie wdrażania SPO RZL w Opolu

Okres wdrażania Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich nieuchronnie dobiega końca. W ramach SPO RZL Wojewódzki Urząd

Pracy w Opolu podpisał aneksy zwiększające wartości dofinansowania projektów. Nie będzie już więcej środków, aby dokonać podobnej operacji. Pozostało już tylko doprowadzić projekty do końca i przygotować się do nowego okresu wdrażania 2007-2013. Łącznie, od początku realizacji Działań 1.2 i 1.3 SPO RZL (w systemie konkursowym) w województwie opolskim realizowanych było 50 projektów - 26 projektów w ramach Działania 1.2 SPO RZL i 24 projekty w ramach Działania 1.3 SPO RZL. Wartość wszystkich podpisanych umów na realizację projektów w ramach Działania 1.2 SPO RZL wyniosła 28 125 341 PLN oraz 19 732 695 PLN w ramach Działania 1.3 SPO RZL. Wsparcie od początku realizacji Działania do końca grudnia 2006 roku otrzymało 11 322 beneficjentów ostatecznych, w tym 6847 osób w ramach Działania 1.2 SPO RZL oraz 4475 osób w ramach Działania 1.3. Beneficjenci ostateczni otrzymali wsparcie w postaci poradnictwa zawodowego (9495 osób), pośrednictwa pracy (8788 osób), szkoleń (4537 osób), dotacji na podjęcie działalności gospodarczej (451 osób), staże (5598 osób), przygotowanie zawodowe w miejscu pracy (695 osób), subsydiowanie wydatków związanych z zatrudnieniem (26 osób).

23 maja 2007

Drugie spotkanie negocjacyjne Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

23 maja br. w Brukseli odbyło się drugie oficjalne spotkanie negocjacyjne z Komisją Europejską dotyczące Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju Regionalnego,

ministerstw pełniących funkcję instytucji pośredniczących w PO KL, przedstawiciele samorządów województw oraz przedstawiciele Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Równych Szans. W trakcie spotkania strony przedstawiły dotychczasowy postęp negocjacji. Wskazano na osiągnięty kompromis w większości obszarów objętych wsparciem PO Kapitał Ludzki (zatrudnienie, integracja społeczna, adaptacyjność, szkolnictwo wyższe i nauka oraz zdrowie).

24 maja 2007

Spotkanie z przedstawicielami branży informatycznej w Polsce

Departament Wdrożeń i Innowacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego W trakcie spotkania zaprezentowany został Priorytet 4. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, przy realizacji którego minister nauki i szkolnictwa wyższego wykonuje zadania wynikające z pełnienia funkcji Instytucji Pośredniczącej oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia. Spotkanie było także okazją do dyskusji na temat stymulowania podaży absolwentów kierunków ścisłych oraz rozwoju kapitału ludzkiego w obszarze badań i innowacji.

15 i 30 maja 2007

Seminarium informacyjne na temat programu Patent PLUS

Departament Wdrożeń i Innowacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dwukrotnie zorganizował seminarium dot. programu Patent PLUS. Program ma na celu wsparcie patentowania wynalazków powstających w jednostkach naukowych. Po uruchomieniu Programu

Operacyjnego Kapitał Ludzki, program Patent PLUS (moduł I) będzie finansowany z budżetu ww. programu operacyjnego oraz z budżetu państwa, w wysokości niezbędnej dla zapewnienia wkładu krajowego.

30 maja 2007

Spotkanie informacyjne dla powiatowych urzędów pracy

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi zorganizował spotkanie dla pracowników Powiatowych Urzędów Pracy z woj. łódzkiego zajmujących się przygotowaniem wniosków o płatność, sporządzaniem sprawozdań oraz bazą PEFS. Podczas spotkania omówiono kwestie związane ze stanem realizacji projektów zakontraktowanych w 2006 r. w ramach działań 1.2 i 1.3 SPO RZL oraz procedury przygotowywania i wdrażania projektów w ramach Priorytetu „Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

maj / czerwiec 2007

Pikniki Europejskie promujące sieć Regionalnych Ośrodków EFS

W maju i czerwcu odbyło się pięć pikników europejskich na których promowana była sieć Regionalnych Ośrodków Europejskiego Funduszu Społecznego. Pikniki odbyły się w Koninie (26 maja), w Suwałkach (2 czerwca), w Częstochowie (16 czerwca), w Opolu (20 czerwca), w Słupsku (23 czerwca). Do wspólnej zabawy zaproszona została społeczność lokalna, organizacje pozarządowe, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, dzieci i młodzież z lokalnych szkół.

Przedstawiciele Regionalnego Ośrodka EFS w Opolu, podczas pikniku w dniu 20 czerwca 2007 r.

11-14 czerwca 2007

Salon Nauka dla Gospodarki

W dniach 11-14 czerwca br. w Poznaniu odbyła się największa w Polsce prezentacja dorobku i potencjału badawczego nauki stosowanej - Salon Nauka dla Gospodarki. Na stoisku Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego można było uzyskać kompleksowe informacje na temat dostępności funduszy unijnych dla nauki i szkolnictwa wyższego w perspektywie 2007-2013, ze szczególnym uwzględnieniem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

19-20 czerwiec 2007

XII posiedzenie Komitetu Monitorującego SPO RZL

19-20 czerwca br. w Toruniu odbyło się dwunaste posiedzenie Komitetu Monitorującego SPO RZL. Podczas posiedzenia Komitetu Monitorującego zaprezentowany i zatwierdzony został Raport z postępu wdrażania Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich w roku 2006. Zaprezentowane zostały również wyniki badania ewaluacyjnego pt. „Badanie Beneficjentów Ostatecznych SPO RZL”. Dzień wcześniej 19 czerwca br. członkowie Komitetu wizytowali projekty realizowane w ramach SPO RZL na terenie województwa

kujawsko-pomorskiego.

11-14 czerwca 2007

Międzynarodowe Forum „Prewencja czy Ponowne Uwięzienie?”

21-22 czerwca br. w Warszawie miało miejsce Międzynarodowe Forum „Prewencja czy ponowne uwięzienie”. Tematyką spotkania była społeczna reintegracja oraz poprawa sytuacji zawodowej więźniów. W Forum uczestniczyło 220 osób z 22 krajów członkowskich UE, przedstawiciele europejskich organizacji i instytucji zaangażowanych w projekty z dziedziny więziennictwa programu EQUAL. Organizatorem Forum było Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, instytucja odpowiadająca za zarządzanie Programem Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL w Polsce we współpracy z Fundacją Fundusz Współpracy, pełniącym rolę Krajowej Struktury Wsparcia i Centralnym Zarządem Służby Więziennej. Szczegółowe informacje: www.policyforum2007.equal.pl

Spotkania informacyjne w Łodzi

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi od połowy kwietnia br. organizuje w regionach cykl spotkań informacyjnych pod hasłem „Program Operacyjny Kapitał Ludzki - wspieramy mieszkańców województwa łódzkiego na rynku pracy”. Spotkania adresowane są do przedstawicieli samorządów lokalnych, instytucji

szkoleniowych, organizacji pozarządowych, samorządów gospodarczych i zawodowych, szkół wyższych oraz innych instytucji chcących realizować projekty na rzecz rozwoju rynku pracy. Celem spotkań jest zapoznanie partnerów rynku pracy z zasadami pozyskiwania środków Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2007-2013 w ramach trzech głównych obszarów:

- poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie
- wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia
- równość szans oraz promocja integracji społecznej

Spotkania organizowane są w poszczególnych powiatach województwa łódzkiego. Do tej pory w dwunastu spotkaniach ponad 600 osób wzbogaciło swoją wiedzę na temat możliwości i procedur ubiegania się o środki EFS w ramach PO KL. Ponadto w dniu 30 maja Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi zorganizował spotkanie informacyjne dla pracowników Powiatowych Urzędów Pracy z województwa łódzkiego zajmujących się przygotowaniem wniosków o płatność, sporządzaniem sprawozdań oraz bazą PEFS. Podczas spotkania omówiono kwestie związane ze stanem realizacji projektów zakontraktowanych w 2006 r. w ramach działań 1.2 i 1.3 SPO RZL oraz procedury przygotowywania i wdrażania projektów w latach 2007-2013. Kontynuując regionalną kampanię informacyjną, w drugiej połowie roku, Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi planuje organizację spotkań informacyjnych dla Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Ośrodków

Pomocy Społecznej na temat możliwości ubiegania się o środki EFS w ramach Działania „Równość szans oraz promocja integracji społecznej”.

maj 2007

Szkolenia z zakresu Funduszy Europejskich dla nauczycieli

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego realizuje projekt „Szkoła w regionie, region w Europie”. Celem projektu jest przygotowanie nauczycieli wiedzy o społeczeństwie do rozpowszechniania wiedzy o Unii Europejskiej, w szczególności dotyczącej Funduszy Europejskich, wśród uczniów szkół średnich i gimnazjów oraz do czynnego zaangażowania w informowanie o zmianach, jakie wystąpiły po wejściu Polski do Unii Europejskiej. W ramach projektu, na obszarze całego kraju przez cały 2007 r., prowadzone są seminaria dla nauczycieli wiedzy o społeczeństwie. Zakłada się, iż docelowo zostanie przeszkolonych ok. 2000 osób, czyli średnio po 125 osób w każdym województwie. Bezpośrednią realizacją projektu zajmuje się Stowarzyszenie „Towarzystwo Amicus”, 15-427 Białystok, ul. Lipowa 14, tel. (85) 653 77 53, które jest wykonawcą z ramienia Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Więcej informacji znajdą Państwo na specjalnie stworzonej na cele projektu stronie internetowej: www.szkolawregionie.pl

8 maja 2007

Oficjalne otwarcie II edycji konkursu dla dziennikarzy „Ludzka twarz EFS”.

8 maja br. Anna Kalata, Minister Pracy i Polityki Społecznej na specjalnie zorganizowanej konferencji prasowej uroczystie otworzyła II edycję konkursu

„Ludzka twarz EFS”. Konkurs skierowany jest dla dziennikarzy prasowych, radiowych i telewizyjnych. Konkurs organizuje Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej we współpracy z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego oraz Reprezentacją Komisji Europejskiej w Polsce. Celem konkursu jest pokazanie, w jaki sposób pieniądze z Europejskiego Funduszu Społecznego trafiają do zwykłego człowieka i zmieniają jego życie. Historie muszą opierać się na projektach finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Do konkursu dopuszczone zostaną tylko materiały opublikowane w mediach w okresie od 25 kwietnia do 30 września 2007 roku. Szczegółowe informacje na stronie konkursu www.ludzkatarzefs.pl

25 czerwca 2007 r.

XV posiedzenie Komitetu Monitorującego PIW EQUAL

25 czerwca w Warszawie odbyło się XV posiedzenie Komitetu Monitorującego Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL. Podczas posiedzenia Komitetu zatwierdzono roczne sprawozdanie z postępu wdrażania programu w 2006 r., skorygowane wnioski o dofinansowanie działań z Pomocy Technicznej PIW EQUAL Instytucji Zarządzającej i Krajowej Struktury Wsparcia, a także zaakceptowano projekt nowelizacji uzupełnienia Programu operacyjnego - PIW EQUAL dla Polski 2004 - 2006. Członkowie Komitetu rekomendowali także IZ EQUAL przyjęcie trzech projektów uzupełniających, które będą realizowane przez „Fundację Fundusz Współpracy” w ramach Działania 3. szczegóły na www.equal.gov.pl ●●●

Rok 2007 - Europejskim Rokiem Równych Szans dla Wszystkich

Inicjatywa Komisji Europejskiej, aby rok 2007 poświęcić zagadnieniu równych szans dla wszystkich zatwierdzona została decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady w dniu 17 maja 2006. Głównym celem Roku jest przeprowadzenie powszechnej debaty na temat korzyści płynących z różnorodności a także uczynienie obywateli Unii Europejskiej bardziej świadomymi przysługujących im praw do równego traktowania i życia wolnego od praktyk dyskryminacyjnych.

Pierwsze zapisy w prawie europejskim zabraniające dyskryminacji, wtedy promujące głównie równość między kobietami i mężczyznami, sięgają jeszcze lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku. Uzupełniając i poszerzając dotychczasowe ustawodawstwo, Unia Europejska w 2000 i 2004 roku przyjęła pakiet dyrektyw, które bazując na Artykule 13 Traktatu Europejskiego, zabraniają dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, wyznanie/religię, rasę/pochodzenie etniczne oraz orientację seksualną.

Jednakże praktyczna realizacja kierunku wyznaczonego przez te rozwiązania prawne pozostaje trudnym i nie w pełni wypełnionym wyzwaniem. Doświadczenia ostatnich lat pokazują, iż zanim zapisy prawne będą w pełni respektowane, zmianie ulec musi świadomość i postawa samych obywateli. Dyskryminacja często postrzegana jest przez pryzmat jednostkowych doświadczeń, tymczasem nie można zapominać o tym, że ma ona dużo szerszy wymiar: ekonomiczny i społeczny. Dopiero niedawno zaczęto zauważać, iż zatrudnienie zdwywersyfikowanej siły roboczej może przenieść wymierne korzyści dla przedsiębiorców i ich pracowników. Niezależnie od tego, Europa pozostaje przestrzenią gdzie codziennie setki obywateli doświadczają dyskryminacji.

W takim kontekście rysuje się idea Europejskiego Roku Równych Szans dla Wszystkich. Inicjatywa ta za główne cele postawiła sobie tzw. „Cztery R”:

- Rights (Prawa) - podniesienie świadomości społecznej w zakre-

sie znajomości praw antidyskryminacyjnych obowiązujących w Unii Europejskiej;

- Representation (Reprezentacja) - promowanie reprezentacji grup dyskryminowanych w życiu publicznym;
- Recognition (Uznanie) - zwiększenie uznania wkładu grup dyskryminowanych w rozwój społeczny i gospodarczy;
- Respect (Szacunek) - eliminowanie praktyk dyskryminacyjnych, stereotypowego myślenia i przemocy wobec grup dyskryminowanych.

Koordinacją działań w ramach Europejskiego Roku Równych Szans dla Wszystkich zajmuje się Komisja Europejska². W ramach działań finansowanych bezpośrednio przez Komisję prowadzona jest europejska kampania medialna, organizowane są międzynarodowe konferencje oraz przeprowadzony był specjalny Eurobarometr poświęcony zjawisku dyskryminacji w Europie. Komisja obejmuje również patronatem szereg wydarzeń mających miejsce w Europie w 2007 roku, a które przez swój charakter mogą przysłużyć się promocji idei równych szans dla wszystkich. Przykładem takiego działania było wsparcie Festiwalu Eurowizji, który odbył się w maju w Helsinkach.

Co najważniejsze jednak, Rok nie jest bezpośrednio zarządzany wyłącznie przez Komisję Europejską, a wręcz przeciwnie, za właściwą jego realizację odpowiadają wszystkie kraje EU (oraz Islandia, Norwegia i Lichtenstein), które objęte zostały inicjatywą. Decentralizacja Roku została uznana bowiem za najskuteczniejszą drogę do sprostania tym wyzwaniom z obszarze polityki równościowej, które wydają się najważniejsze z perspektywy narodo-

¹ Decyzja Parlamentu i Rady Nr 771/2006/EC z dnia 17 maja 2006 ustanawiająca Europejski Rok na Rzecz Równych Szans dla Wszystkich (2007) – W Kierunku Sprawiedliwego Społeczeństwa. OJ L 146, 31.05.2006.

² W ramach Komisji Europejskiej koordynacją roku zajmuje się Wydział G4 w Dyrekcji ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Równości Szans.

wej poszczególnych państw. Równie ważne okazało się przeniesienie odpowiedzialności za sukces we wdrażaniu Roku na aktorów krajowych, którzy jako jedyni mogli zaangażować obywateli w publiczną debatę na temat równości szans.

Także rząd polski przygotował Narodową Strategię realizacji Europejskiego Roku Równych Szans dla Wszystkich³. Dokument ten, podobnie jak w innych krajach, konsultowany był ze środowiskiem organizacji pozarządowych. W Strategii, autorzy przypominają, iż podstawowym aktem gwarantującym obywatelom równe prawa w Polsce jest Konstytucja RP z 1997. Konstytucja stanowi, iż wszyscy są równi wobec prawa, mają prawo do jednakowego traktowania przez władze publiczne oraz, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym. Pomimo tych zapisów, przejawy dyskryminacji odnotowuje się w wielu obszarach życia publicznego, w szczególności na rynku pracy, w sektorze edukacji i służbie zdrowia. Co ciekawe jednak, jak piszą autorzy Strategii, „w Polsce dyskryminacja nie jest odczuwana jako realny problem (...) jednocześnie niewiele osób czuje się dyskryminowanych z jakichkolwiek względów⁴”. Przyczyn tej sytuacji upatrują oni w ogólnie niskiej świadomości praw przysługujących różnym grupom społecznym, tym samym wyznaczając główny obszar działania w ramach Roku - „uwrażliwienie społeczeństwa w kwestii zagadnienia dyskryminacji⁵”.

Rynek pracy jest obszarem, w którym dyskryminacja ze względu na płeć, wiek, pochodzenie etniczne i niepełnosprawność jest najwyraźniej widoczna.

Działania mające na celu zapobieganie praktykom dyskryminacyjnym w tym obszarze prowadzone są w Polsce od wielu lat przez instytucje rządowe oraz organizacje pozarządowe.

Od 2004 roku wiele z nich finansowanych było ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w szczególności jako projekty realizowane w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL. W 2007, dzięki inicjatywie Europejskiego Roku Równych Szans dla Wszystkich, 35 nowych projektów jest finansowanych w tym obszarze, zaś wiele innych otrzyma patronat Rok.

³ Strategia wprowadzenia roku - „2007 - Europejski Rok Równych Szans dla Wszystkich” przygotowana została przez Departament ds. Kobiet, Rodziny i Przeciwdziałania Dyskryminacji w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej <http://equality2007.europa.eu>

⁴ Tamże, str. 3.

⁵ Tamże, str. 34..

Agnieszka Sternik,

Komisja Europejska, DG ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Równych Szans

e-mail: Agnieszka.Sternik@ec.europa.eu

MINISTERSTWO
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO

KOMISJA EUROPEJSKA
REPREZENTACJA W POLSCE

EFŚ
Europejski Fundusz Społeczny

**Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
oraz Komisja Europejska - Reprezentacja w Polsce**

ogłaszają II edycję
konkursu dla dziennikarzy

Ludzka twarz EFŚ

Termin nadsyłania prac: 30.IX.2007 r.

Pula nagród: 30 000 zł

Szczegóły na stronie: www.ludzkatwarzefs.pl
oraz na www.efs.gov.pl

Patronat:

INSTYTUT SPRAW PUBLICZNYCH
THE INSTITUTE OF PUBLIC AFFAIRS

Priorytet/działanie/schemat	Ilość wniosków po ocenie formalnej	Ilość podpisanych umów lub decyzji	Wartość projektów objętych umowami/decyzjami (PLN)	% realizacji zobowiązań na lata 2004-2006	Wartość dokonanych płatności (PLN)	% realizacji zobowiązań na lata 2004-2006
Numer Nazwa	od uruchomieniaprogramu					
1 Priorytet - Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej	4 032	2 885	2 821 321 235	107	1 597 282 806	61
1.1 Działanie: Rozwój i modernizacja instrumentów instytucji rynku pracy	403	256	306 245 571	101	108 885 411	36
1.2 Działanie: Perspektywy dla młodzieży	931	825	862 100 190	114	661 462 982	88
1.3 Działanie: Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia	907	829	779 841 707	106	502 879 297	68
1.4 Działanie: Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	484	215	300 270 136	104	148 313 443	51
1.5 Działanie: Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka	710	422	314 998 101	104	114 104 253	38
1.6 Działanie: Integracja i reintegracja zawodowa kobiet	597	335	257 865 530	104	61 637 420	25
2 Priorytet - Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy	2 853	828	2 760 257 529	98	1 007 180 129	36
2.1 Działanie: Zwiększenie dostępu do edukacji - promocja kształcenia przez całe życie	161	76	758 737 815	96	378 550 211	48
2.2 Działanie: Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy	33	33	1 244 707 957	97	401 751 594	31
2.3 Działanie: Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki	2 643	704	737 895 095	103	216 814 526	30
2.4 Działanie: Wzmocnienie zdolności administracyjnych	16	15	18 916 662	100	10 046 798	53
3 Priorytet - Pomoc techniczna	361	217	105 820 677	86	42 306 560	34
3.1 Działanie: Wsparcie zarządzania SPO RZL	191	114	63 436 887	94	31 028 631	46
3.2 Działanie: Informacja i promocja działań SPO RZL	125	72	41 905 882	76	10 937 642	20
3.3 Działanie: Zakup sprzętu komputerowego	44	31	477 909	74	340 287	53
RAZEM	7 246	3 930	5 687 399 442	102	2 646 769 495	48

Z życia wzięte...

Wyjaśnienia projektodawcy* w odpowiedzi na uwagi Instytucji Wdrażającej do złożonego wniosku o płatność.

Wyjaśnienia do pozycji 44, faktura na kwotę 32,52 PLN – zakup 12 kartonów mleka.

W siedzibie instytucji odbywały się spotkania koalicjantów oraz innych osób, które pomagały nam w realizowaniu projektu. Część z tych osób, niestety nie dysponujemy szczegółowym spisem, piło kawę, a nawet herbatę z mlekiem. W ocenie gastrologów mleko w kawie i herbacie pełni funkcje łagodzące i pozwala uniknąć niektórych problemów związanych z nadużywaniem tych napojów. Poza tym w opinii niektórych osób, także niektórych koalicjantów, na życzenie możemy dołączyć ich listę, zwłaszcza kawa z mlekiem jest smaczniejsza. Kierując się tym i chcąc zapewnić koalicjantom w miarę luksusowe warunki pracy zakupiliśmy 12 litrów mleka. Kupiliśmy mleko UHT, pomimo, iż jest ono droższe od mleka w foili bądź butelkowanego, ponieważ mleko to ma przedłużony termin przydatności do spożycia.

Wyjaśnienia do pozycji 47, faktura na kwotę 17,24 PLN - zakup ciastek Delicja

Ciastka te zostały zakupione jako w miarę tanie i smaczne. Co najmniej 2 koalicjantów wypowiedziało się bardzo pochlebnie o ich walorach smakowych więc ciastka te zostały zakupione kilkakrotnie. Cieszyły się one bowiem bardzo dużym wzięciem i były zjadane z apetytem. Mogliśmy oczywiście zakupić ciastka, które nie były zjadane z takim apetytem, ale uznaliśmy, iż nie są one zjadane w zbyt dużych ilościach.

* Nazwa projektodawcy oraz inne dane zostały ukryte lub zmienione

Infolinia EFS

0 801 EFS 801
0 801 337 801

połączenie płatne jak za rozmowę lokalną

www.efs.gov.pl

Stanowisko ds. Informacji i Promocji
Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa
tel: +48 (22) 501 50 04
fax. +48 (22) 501 50 31
e-mail: zarzadzanieEFS@mrr.gov.pl

Osoby zainteresowane otrzymywaniem Biuletynu lub innych publikacji o Europejskim Funduszu Społecznym prosimy o kontakt ze Stanowiskiem ds. Informacji i Promocji w Departamencie Zarządzania EFS Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.